

Utjecaj novih tehnologija na sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća iz drvne industrije Republike Hrvatske

Bukal, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Organization and Informatics / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet organizacije i informatike**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:211:211928>

Rights / Prava: [Attribution-NoDerivs 3.0 Unported](#)/[Imenovanje-Bez prerada 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Organization and Informatics - Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
VARAŽDIN**

Marija Bukal

**UTJECAJ NOVIH TEHNOLOGIJA NA SIGURNOST I
USPJEŠNOST POSLOVANJA PODUZEĆA IZ
DRVNE INDUSTRIJE REPUBLIKE HRVATSKE**

ZAVRŠNI RAD

Varaždin, 2021.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE
V A R A Ž D I N

Marija Bukal

JMBAG: 0016128979

Studij: *Ekonomika poduzetništva*

UTJECAJ NOVIH TEHNOLOGIJA NA SIGURNOST I USPJEŠNOST
POSLOVANJA PODUZEĆA IZ DRVNE INDUSTRIJE REPUBLIKE
HRVATSKE

ZAVRŠNI RAD

Mentor/Mentorica:

Doc. dr. sc. Mateja Brozović

Varaždin, kolovoz 2021.

Marija Bukal

Izjava o izvornosti

Izjavljujem da je moj završni/diplomski rad izvorni rezultat mojeg rada te da se u izradi istoga nisam koristio drugim izvorima osim onima koji su u njemu navedeni. Za izradu rada su korištene etički prikladne i prihvatljive metode i tehnike rada.

Autor/Autorica potvrdio/potvrdila prihvaćanjem odredbi u sustavu FOI-radovi

Sažetak

Svrha ovog završnog rada je analiza financijskih izvještaja poduzeća Spačva d.d. te uvidjeti kako razvoj i ulaganje u nove tehnologije utječu na sigurnost i uspješnost poslovanja. Povijest drvne industrije odnosno automatizacija u drvenoj industriji jedno je od poglavlja ovog rada jer se želi pojasniti kako se kroz godine mijenjao proizvodni proces što je uvelike povezano sa stalnim razvojem novih tehnologija. Metode koje se koriste kod istraživačkog dijela su horizontalna i vertikalna analiza i računanje financijskih pokazatelja na temelju godišnjih financijski izvještaja poduzeća Spačva d.d. Vremenski interval je unazad 5 godina, 2016.-2020. godina. Analizom financijskih pokazatelja želi se potvrditi koliko i na koji način uvođenje novih tehnologija u proizvodni proces utječe na poslovanje odabranog poduzeća. Analizom i 2020. godine vidjet će se u kojoj mjeri je pandemija COVID-19 virusa imala utjecaj na poslovanje poduzeća.

Ključne riječi: nove tehnologije, sigurnost poslovanja, uspješnost poslovanja, analiza financijskih izvještaja, financijski pokazatelji

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Drvna industrija Republike Hrvatske	2
2.1. Položaj drvne industrije kroz godine	3
2.2. Drvni klaster u Republici Hrvatskoj	4
2.3. Položaj Spačve d.d. Vinkovci u drvnj industriji Republike Hrvatske	4
3. Automatizacija u drvnj industriji	7
3.1. Tehnološki sistemi u drvnj industriji	7
3.2. Upravljanje proizvodnjom u drvnj industriji	9
3.3. Modeli upravljanja proizvodnjom u drvnj industriji	9
3.4. Optimizacija proizvodnje u drvnj industriji	10
4. Provedba istraživanja utjecaja novih tehnologija na sigurnost i uspješnost poduzeća	11
4.1. Ciljevi istraživanja	11
4.2. Metode istraživanja s naglaskom na instrumentima i postupcima analize financijskih izvještaja	11
4.3. Investicije poduzeća Spačva d.d. u razdoblju 2016.-2020.	12
4.4. Mogućnosti i strategija razvoja drvne industrije	14
5. Rezultati istraživanja i interpretacija	16
5.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja drvne industrije Spačva d.d. u posljednjih 5 godina	16
5.2. Analiza sigurnosti i uspješnosti poslovanja odabranog poduzeća pomoću financijskih pokazatelja	22
5.3. Doprinos novih tehnologija sigurnosti i uspješnosti poslovanja drvne industrije Spačva d.d. 27	
5.4. Društvena odgovornost i ekološka osviještenost poduzeća Spačva d.d.	28
6. Zaključak	30
Popis literature	31
Popis slika	33
Prilozi	34

1. Uvod

Tema ovog završnog rada je „Utjecaj novih tehnologija na sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća iz drvne industrije“. Rad ima 6 glavnih cjelina. Započinje uvodom u kojem se ukratko opisuje svrha rada nakon kojeg slijedi nešto općenito o drvnoj industriji u Republici Hrvatskoj te o samom odabranom te analiziranom poduzeću Spačva d.d. Nadalje je opisana te objašnjena automatizacija i tehnološki sistemi u drvnoj industriji. U četvrtom dijelu rada započinje istraživački dio rada u kojem se provodi analiza godišnjih izvješća poduzeća Spačva d.d. Taj dio sadrži objašnjenje provedbe istraživanja te rezultate istraživanja i njihovu interpretaciju. Na kraju je zaključak u kojem se na temelju provedenog istraživanja donose zaključci odnosno kako i u kojoj mjeri nove tehnologije utječu na sigurnost i uspješnost poslovanja odabranog poduzeća.

Svrha rada je objasniti kako su nove tehnologije i uvođenje istih u poslovanje odnosno proizvodnju utjecale na sigurnost i uspješnost poslovanja. Istraživački dio rada provesti će se analizom godišnjih financijskih izvještaja u vremenskom razdoblju 2016.-2020. godine. Da bi poduzeća bila što uspješnija trebali bi uvijek biti u korak s novim tehnologijama, odnosno u što većem postotku, da bi osigurale svoje mjesto na tržištu i da bi mogli proizvoditi moderne, inovativne i što kvalitetnije proizvode te na taj način zadovoljiti želje svojih kupaca i privući nove kupce ali isto tako i investitore.

2. Drvna industrija Republike Hrvatske

Drvna industrija, odnosno sam sektor drvne industrije smatra se jednim od značajnijih gospodarskih sektora u Republici Hrvatskoj. Visokom izvoznom potencijalu doprinose dugogodišnja tradicija, kvaliteta domaćih sirovina te sama prerada drva i proizvodnja daljnjih proizvoda poput namještaja. Industrija drva u Hrvatskoj ne ovisi u tolikoj mjeri o uvozu zbog dostupnosti sirovine na vlastitom teritoriju. Iako se tehnologija svakodnevno unapređuje, uvijek su potrebna ulaganja u nju da bi se rast industrije nastavio i da se omogući ostvarenje potencijala industrije. U sektoru prerade drva 2019. godine udio zaposlenih u ukupnoj prerađivačkoj industriji iznosio je 11%. Sektor broji 24.951 zaposlenih osoba u 1790 tvrtki, od kojih 95% se odnosi na male poduzetnike. Broj zaposlenih kontinuirano raste te je to i sama prednost sektora drvne industrije kao i kvalitetni ljudski resursi koji svojim trudom i radom doprinose razvoju industrije. Prosječna bruto plaća u djelatnosti prerade drva je ispod prosjeka ako gledamo sveukupnu prerađivačku industriju, ali u posljednjih 5 godina bilježi rast. 2019. godine prosječna bruto plaća iznosila je 6.130 kn (HGK, 2020.).

Drvna industrija značajno pridonosi rastu bruto domaćeg proizvoda te je tako 2019. pridonijela rastu za oko 1% s ukupnim prihodima oko 14 milijardi kuna. Kada bi se zasebno gledale djelatnosti unutar drvne industrije, najveći udio u prihodima ostvaruje djelatnost piljenja i blanjanja drva čime se bavi odabrano poduzeće za analizu tj. poduzeće Spačva d.d. Od ostalih poduzeća tu su još Prima commerce d.o.o., Šerif export-import d.o.o., Bauwerk Boen d.o.o., ELgrad d.o.o., Drvni centar Glina d.o.o., Kronospan CRO d.o.o. te Decospan Mato furnin d.o.o. Sektor drvne industrije je izvozno orijentiran sektoru i svoje proizvode izvozi u velikoj količini. Europsko tržište je vodeće izvozno tržište za proizvode Hrvatske drvne industrije. 5 vodećih tržišta su tržište Italije, Njemačke, Slovenije, Egipta i Austrije. To su većinom države koje su geografski bliže Republici Hrvatskoj osim naravno Egipta. 7,23% ukupnog izvoza prerađivačke industrije otpada na izvoz proizvoda iz drvne industrije. Sama prerada drva ostvaruje suficit u vanjskotrgovinskoj razmjeni, ali proizvodnja namještaja kao zasebna kategorija 2019. godine je u deficitu od nešto više od 120 milijuna eura. (HGK, 2020.)

Drvni sektor ima neiskorišteni izvozni potencijal u 33 zemlje. Kada bi se iskoristile sve mogućnosti koje se nude kako bi se povećala proizvodnja te izvoz proizvoda drvne industrije tada bi se izvoz povećao za 26%. Kako bi se povećao izvozni potencijal potrebno je proizvoditi što više finalnih proizvoda poput namještaja jer su to proizvodi veće dodane vrijednosti, a za njihovu proizvodnju je potrebno više investicija u nove tehnologije odnosno automatizaciju postrojenja. U 2018. godini drvna industrija odnosno globalna proizvodnja i trgovina proizvodima iz drvne industrije zabilježile su najvišu vrijednost. Potražnja za drvom i proizvodima od drva bilježi stalan rast. (HGK, 2020.) U nastavku rada, u samoj analizi

financijskih izvještaja, vidljivo je kako je i poduzeće Spačva d.d. u 2018. godini zabilježila najveći iznos dobiti i kako stalnim ulaganjima u nove tehnologije doprinosi rastu i razvoju poduzeća.

Na drvnu industriju utječu, kao i na sve ostale industrije, razne političke i administrativne procedure. U drvnjoj industriji problem je nedostatak stručne radne snage što se može pripisati odljevu radne snage iz Hrvatske ali isto tako i gubitku zanimanja mladih za obrazovanje u drvodjeljskim školama. 2020. godine ukupna površina šumskog zemljišta iznosila je oko 2,75 milijuna hektara, a to čini 49,3% ukupne kopnene površine Hrvatske. (Hrvatske šume, bez dat.)

Da drvna industrija ima velik potencijal govori i podatak da je izvoz u prva tri mjeseca 2021. godine porastao za 315 milijuna eura u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Drvna industrija bilježi stalan rast i razvoj, ali poduzetnici ističu kako je glavna prepreka za napredak stalan rast troškova rada, male marže te prekomjerno oporezivanje kao i nedostatak kvalificiranog radnog kadra. Mladi više sve više odabiru druge poslove, a sve više njih odlazi u inozemstvo gdje su potencijalno bolji radni uvjeti. (HGK, 2021.)

2.1. Položaj drvne industrije kroz godine

Drvna industrija započela je svoj razvoj davne 1849. godine. Ta godina se smatra početkom industrijske proizvodnje jer se tada počeo upotrebljavati parni stroj u preradi drva. U narednim godinama drvna industrija bilježila je rast i razvoj. Usporavanje i pad počeli su se događati već 80-ih godina kao posljedica krize bivše države. Prema podacima za 1996. godinu, drvna industrija zapošljavala je više radnika nego je to slučaj danas, a znatno manje nego u 1990. te 1980. godini. Promatrajući drvnu industriju kroz godine, uvijek je to izvozno orijentirana industrija koja ima velik udio prihoda u ukupnim prihodima industrije. Analizirajući članak, pod naslovom „Problemi i relativni položaj drvne industrije“ iz 1997. čiji autor je Željko Rohatinski, može se zaključiti kako je drvna industrija oduvijek imala težak razvoj i položaj na tržištu. Napredak odnosno rast i razvoj industrije oduvijek ima potencijala zbog kvalitetnih sirovina i velikih izvoznih mogućnosti. 2018. te 2019. godinu obilježile su velike oscilacije na globalnim tržištima što je uzrokovalo pad cijena i smanjenje narudžbi za prerađivače drva. Kako je prodaja pala tako su zalihe rasle. Iako su prerađivači drva imali pad narudžbi, tvornice namještaja zabilježile su rast proizvodnje. Iako je drvna industrija oduvijek izvozno orijentirana, trebala bi izvoziti što više finalnih proizvoda koji imaju veću dodanu vrijednost odnosno donose veću zaradu nego izvoz same sirovine i poluproizvoda. (Podgornik, B., novilist.hr 2020.). Proizvodnja finalnih proizvoda zahtijeva više vremena i sredstava, ali kao što je i već spomenuto, znatno pridonosi izvoznim mogućnostima. Poduzeća koja ulože više sredstava za

poboljšanje svoje proizvodnje imaju veće mogućnosti plasiranja na inozemno tržište i samim time veću zaradu te tržišni udio zajedno sa povećanjem konkurentnosti.

2.2. Drvni klaster u Republici Hrvatskoj

Drvni klaster obuhvaća tvrtke koje se bave djelatnošću šumarstva, prerade drva te proizvodnje namještaja. Sama svrha klastera je primjenjivanje inovacija i unapređenje znanja članova klastera. Cilj uspostave klastera je omogućavanje članovima konkurentnost na tržištu drvne industrije, promicanje te poticanje međusektorske suradnje. Samim ulaskom u klaster tvrtke se okupljaju na organiziran i integriran način. Suradnjom drvno-prerađivačke industrije i šumarstva unapređuje se drvna industrija. Ulaganja u nove, moderne tehnologije i logistiku mogu osigurati konkurentsku prednost na najtežim svjetskim tržištima. (Hrvatski drvni klaster, bez dat.)

Misija hrvatskog drvnog klastera je stvaranje dugoročnog održivog poslovnog modela za jačanje konkurentnosti drvoprerađivačkog sektora promicanjem aktivnosti na polju istraživanja, razvoja tehnologija, primjene i komercijalizacije inovacije i poticanja investicija. (Hrvatski drvni klaster, bez dat.)

Vizija je izgraditi snažan i održiv klaster koji će okupljati i vjerodostojno predstavljati sektor prerade drveta na svim razinama, uključujući sudjelovanje vodećih tvrtki, članova sektora za istraživanje i razvoj i predstavnika javnog sektora. (Hrvatski drvni klaster, bez dat.)

Slavonski hrast je drvni klaster osnovan 2010. godine u Vukovarsko-srijemskoj županiji te je član Hrvatskog klastera konkurentnosti drvno-prerađivačkog sektora i Hrvatskog drvnog klastera. Osnovan je da bi održao povećanje konkurentnosti šumarstva i drvne industrije tako da učinkovito koristi sirovine slavonskog hrasta ali isto tako i druge vrste drva. Predsjednik upravnog odbora Slavonskog hrasta zaposlen je u Spačvi d.d. na mjestu Predsjednika Uprave te je tako direktno povezan sa poduzećem te je upoznat sa svim potencijalnim preprekama koje mogu zadesiti poduzeća u drвноj industriji. Klaster je pokrenuo projekt Wood4STEM koji ukazuje na važnost šumarstva i drvne tehnologije. Provodi se kroz 50 interaktivnih i kreativnih radionica u suradnji s vrtićima, osnovnim i srednjim školama u Vukovarsko-srijemskoj županiji. (Slavonski hrast, bez dat.)

2.3. Položaj Spačve d.d. Vinkovci u drвноj industriji Republike Hrvatske

Spačva je svjetski poznata po čvrstom drvu hrasta lužnjaka od kojeg se izrađuju parketi, namještaj i drvenarija. Spačvanski bazen nalazi se na istoku Hrvatske i on je najniži i najvlažniji dio bosutske Posavine te je pogodna za rast hrasta lužnjaka koji voli dosta vode. Hrast lužnjak

najcjenjenije je drvo nizina dok je Spačva najveća šuma hrasta lužnjaka u Hrvatskoj stoga je i poduzeće Spačva d.d. locirano na istoku Hrvatske gdje u blizini ima dostupne sirovine za proizvodnju svojih proizvoda. (Otočki virovi, bez dat.)

Spačva d.d Vinkovci osnovana je 1956. godine pod nazivom DIP Slavonski hrast. Sjedište se nalazi u Vinkovcima, na adresi Duga ulica 181. Poduzeće ima dugogodišnju tradiciju prerade drva koja je očuvana i kroz one ne tako dobre godine poput godine Domovinskog rata te gospodarske krize koja je slijedila nakon rata. Odupire se svim društvenim promjenama te poslovanje kroz godine kontinuirano raste. Danas je Spačva d.d. uspješna i jedna od vodećih tvrtki u drvenoj industriji Republike Hrvatske. (Spačva d.d., bez dat.)

Osnovna djelatnost poduzeća je prerada drva i proizvodnja proizvoda od drva te dodatno proizvodnja namještaja, posredovanje u trgovini, trgovina na veliko namještajem, drvenim, pletarskim i plutenim proizvodima te trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i proizvodima za kućanstvo. Društvo je podijeljeno u 4 profitna centra (pilana, furnir, finala te bioenergenti) i u 8 troškovnih centara.

Spačva d.d. navodi kako su ljudski potencijali odnosno zaposlenici dragocjeni za tvrtku. Trudom i ulaganjem u njih doprinose rastu i razvoju samog poduzeća. Iako je bruto plaća i dalje ispod prosjeka ukupne prerađivačke industrije, ona se iz godine u godinu povećava. Uspoređujući podatke iz godišnjih izvješća poduzeća možemo vidjeti kako je prosječna bruto plaća u 2016. godini iznosila 4.659 kn i svake godine se povećavala da bi u 2020. godini ona iznosila 5.986 kn (neto: 4.464kn).

Ulaganje u razvoj poduzeća je nužno za kvalitetno poslovanje i održavanje konkurentnosti na tržištu. Spačva d.d. svake godine ulaže u novu opremu, strojeve te općenito poslovanje da bi bila u korak sa tehnologijom koja se neprekidno razvija. Svake godine planiraju iznos koji će sljedeće godine biti uložen u daljnji razvoj investicijskih zahvata. Prerada drva ostvaruje visoke stope rasta i omogućuje poduzeću daljnji rast i razvoj, a kako bi poduzeće to ostvarilo mora biti u korak s tehnologijom i prilagoditi svoj proizvodni program. 2019. godine je završen investicijski ciklus u kojem je poduzeće nabavilo nove proizvodne linije, strojeve i opremu koju su stavili u upotrebu. 2020. godina je obilježena globalnom pandemijom COVID-19 koja je usporila rast prihoda i općenito poslovanje poduzeća. Usprkos tome, Spačva d.d. i dalje ulaže u nove, modernije, kvalitetnije i prihvatljivije strojeve i svu potrebnu opremu. Ulaganjem u to, poduzeće stvara preduvjete za još veći rast proizvodnje, veću prodaju, veći izvoz proizvoda te na kraju za veće prihode. 2018. godina bila je izrazito dobra godina za Spačvu d.d. U 2019. godini je temeljem financijskih izvještaja za 2018. godinu dobila zlatnu bonitetnu izvrsnost. Zlatna bonitetna izvrsnost je međunarodno priznata ocjena poslovne izvrsnosti i predstavlja iznadprosječnu bonitetnu vrijednost gospodarskog subjekta. (Spačva d.d., 2.4.2019.)

Ono što Spačvu d.d. ističe iz mnoštva je vrhunska sirovina tj. kvaliteta slavanskog hrasta i to razlikuje proizvode od drugih proizvođača. Njihovi proizvodi međunarodno su priznati. (Spačva d.d., bez dat.)

3. Automatizacija u drvnoj industriji

Tržište drvom i proizvodima od drva zahtijeva proizvode širokog i promjenjivog asortimana te unikate. Proizvodi moraju biti visoke kvalitete, a sve to zajedno dovodi do vodeće pozicije na tržištu.

Rezultati istraživanja provedenog od strane Hrvatske gospodarske komore, a predstavljeni 12.7.2021. godine pokazali su kako većina poduzeća drvoprerađivačke industrije investira u nabavu opreme i strojeva, a ne toliko u digitalizaciju i razvoj. Iako EU nudi bespovratna sredstva, tek četvrtina tvrtki ih je iskoristila dok većina njih misli kako fondovi nisu dovoljno dostupni. Istraživanje je također pokazalo kako domaće tvrtke zaostaju u trendovima odnosno automatizaciji i digitalizaciji koja bi povećala konkurentnost na svjetskom tržištu. Za jačanje drvene industrije u Hrvatskoj potrebna je veća digitalizacija i robotizacija. Automatizacija u drvnoj industriji omogućila bi proizvođačima bolji tržišni status i veće prihode u budućnosti iako je ulaganje u nove tehnologije vrlo visoko. (HGK, 2021.)

Promatrajući svjetsko tržište i načine proizvodnje, Hrvatske tvrtke zaostaju za trendovima industrije. Lošija automatizacija, digitalizacija i robotizacija procesa proizvodnje uzrokuje manju konkurentnost na svjetskom tržištu. Zbog visokih iznosa potrebnih za nove tehnologije, sve je niža stopa ulaganja u njih što uzrokuje i lošiji razvoj novih proizvoda i dizajna koji bi diferencirali poduzeća od konkurencije na tržištu. Razvojni i investicijski potencijal u sljedećih 10 godina procjenjuje se na milijardu eura od čega bi 50% trebalo biti bespovratnih sredstava. Nove investicije pretvorile bi drvenu industriju u konkurentniju, profitabilniju te industriju sa visokim razinama automatizacije, digitalizacije i robotizacije. Uz nove tehnologije te modernizaciju procesa proizvodnje može se očekivati godišnji rast oko 7% (HUP, 2021.)

3.1. Tehnološki sistemi u drvnoj industriji

Gledajući na prošlo stoljeće, drvena industrija bila je orijentirana na masovnu proizvodnju koristeći krutu automatizaciju. Kruta automatizacija označava nefleksibilan sistem, velik broj dijelova u seriji, visoke investicijske troškove i jednostavne osnovne tehnološke operacije. Razvojem tehnologije i novih tržišnih trendova kao i zahtjeva tržišta proizvođači su primorani poboljšati kvalitetu proizvoda, uvoditi brze promjene asortimana i u kratkom vremenu plasirati proizvod na tržište.

Brze promjene utjecale su na uvođenje fleksibilne automatizacije. Nju karakteriziraju isto tako visoki investicijski troškovi ali ima sposobnost mijenjanja redosljeda operacija kojima upravlja program. Visoka fleksibilnost čini sustav pogodnim za proizvodnju više različitih proizvoda u manjim serijama.

Fleksibilni tehnološki sistemi omogućavaju obradu različitih tipova proizvoda koji pripadaju istoj skupini. Oni sadrže automatizirane ili specijalne strojeve za lakšu i bržu proizvodnju. Do 1984. godine u svijetu je u upotrebi bilo više od 200 fleksibilnih tehnoloških sistema. Karakteristike tih sistema baziranih na osnovi računalne automatizacije su fleksibilnost, automatizacija te inteligencija. Inteligencija strojeva smanjuje potrebu za nadgledanjem i programiranjem te ubrzava proces proizvodnje. (Figurić, 1989.)

Tehnološki procesi u drvnj industriji ovise o tehnologiji i opremi koja se koristi. Proces je spajanje tehnoloških faza u cjelinu da bi se inputi, uz pomoć čovjeka, pretvorili u nove proizvode odnosno outpute. U drvnj industriji tehnološke procese može se grupirati kao tehnološke procese proizvodnje sirovina, poluproizvoda, podsklopa, sklopova te finalnih proizvoda. (Figurić, 1989.)

Današnja proizvodnja proizvoda od drva obilježena je velikim stupnjem automatizacije proizvodne opreme. Koriste se suvremene tehnologije kao na primjer numerički upravljani strojevi, fleksibilne tehnološke linije s realiziranim rješenjima automatiziranih tvornica. Kako bi se automatizirani procesi proizvodnje provodili nesmetano, potrebno je odabrati novi pristup u upravljanju takvom proizvodnjom. Razvoj tehnologije, koja se koristi danas, doveo je do korištenja umjetne inteligencije u svim industrijama pa tako i drvnj industriji. Sustavi poput logističkog programiranja, modeliranja za učenje, simuliranja, neuronskih mreža, heuristika, ekspertnih sustava te sustavnih pristupa i potpora odlučivanju sastavni su dio današnjeg procesa proizvodnje u drvnj industriji. Strojevi i oprema za proizvodnju na visokom su stupnju tehnološkog napretka što omogućuje poduzeću veću konkurentnost na svjetskom tržištu. Isto tako svi novi strojevi popraćeni visokim stupnjem automatizacije omogućuju proizvodnju specifičnih proizvoda na zahtjev kupaca što ih nadalje diferencira od konkurencije. Sve više se koriste i roboti koji rade umjesto čovjeka i obavljaju niz zadanih poslova. Inteligentni proizvodni sustavi odnosno suvremeni fleksibilni proizvodni sustavi imaju obilježja autonomije, računalnog upravljanja i nadzora, organizaciju, opću dijagnostiku, optimizaciju funkcija i resursa, prognostičku preventivu te veze s okolinom. Autonomija se odnosi na to da sustav samostalno obavlja osnovnu funkciju. Računalno upravljanje karakterizira središnje računalo koje nadzire sve komponente sustava te određuje raspodjelu poslova i zadataka. Sustav mora biti organiziran tako da uvijek funkcionira kada se mijenja dinamika odnosno opseg proizvodnje. Današnji zahtjevi kupaca znaju biti izrazito specifični i komplicirani, a poduzeće bi trebalo biti u mogućnosti ispuniti njihove želje te nadmašiti njihova očekivanja. Temeljem točno specificiranih zahtjeva kupaca ili tržišta proizvodnja se mora prilagoditi i isporučiti proizvod u određenom roku. Da bi se to postiglo, proizvodnja mora biti organizirana. U poduzećima koja žele biti vodeća na tržištu koncepcija organizacije procesa proizvodnje mora biti sposobna dati odgovore i rješavati probleme odnosno situacije u proizvodnji ali i samom poslovanju poduzeća. (Grladinović, Kropivšek, Oblak, 2007.)

3.2. Upravljanje proizvodnjom u drvnoj industriji

Način upravljanja proizvodnjom u drvnoj industriji ovisi o raznim čimbenicima. Prvo ovisi tome da li je proizvodnja pojedinačna, serijska ili masovna. Nadalje da li je proizvodnja kontinuirana ili komadna te da li se radi o proizvodnji sirovina, robe široke potrošnje ili proizvodnja opreme. Svako poduzeće treba odabrati onaj način proizvodnje odnosno onaj sistem koji mu najbolje odgovara. Poduzeće odabire sistem na način da gleda koji sistem omogućava najkraći rok isporuke odnosno kraći proizvodni proces te da smanji troškove proizvodnje. Dobro upravljanje proizvodnjom očituje se u osiguravanju održivosti rokova isporuke, kvaliteti proizvoda i konkurentnoj cijeni koji zajedno omogućuju veći tržišni udio te izlazak na svjetsko tržište. (Figurić, 1989.)

Gledajući rok isporuke, on je najkraći kada se isporuka vrši iz zaliha te se takva proizvodnja može lakše organizirati i planirati. Kako su zahtjevi kupaca sve zahtjevniji i detaljniji, takvu proizvodnju je teže planirati. Promatrajući te stavke možemo izdvojiti dva sistema upravljanja proizvodnjom pomoću zaliha te pomoću narudžbi. Kod sistema upravljanja pomoću narudžbi prvo se čeka narudžba koja sadrži sve detaljne specifikacije da bi se krenulo u proizvodnju. Kod sistema upravljanja pomoću zaliha proizvodnja se planira bez obzira na posebne narudžbe. (Figurić, 1989.)

3.3. Modeli upravljanja proizvodnjom u drvnoj industriji

Modeli se koriste kako bi se pojednostavljeno prikazao odnosno definirao tok tj. slijed događaja kod poslovanja. Da bi se odredio model koji najbolje odgovara određenom poduzeću odnosno određenom proizvodnom procesu, potrebno je provesti istraživanje kojim se utvrđuju svi dijelovi proizvodnog procesa.

Tako postoji tzv. Model A koji je najsloženiji i najnerazvijeniji. Kod tog modela proizvodni program nije ograničen na određenu skupinu standardnih proizvoda već je orijentiran na jednu skupinu proizvoda i izrađuje se po zahtjevima kupaca. Sistem proizvodnje ima raznovrsne strojeve i uređaje prostorno razmještenih po istim vrstama. Model A karakterističan je za rad po narudžbi te se informacije o narudžbi koriste za naručivanje potrebnih sirovina i materijala. Kod tog modela rokovi isporuke su najdulji i postoji mogućnost kašnjenja.

Model B ima širok krug različitih proizvoda standardnog tipa te se proizvodnjom upravlja unaprijed. Mogućnost kašnjenja u isporuci je velika jer informacije o veličini narudžbe služi za lansiranje elemenata rokova isporuke.

Model C je usmjeren na proizvodnju jednog ili više identičnog proizvoda i koristi visokospecijalizirane i automatizirane strojeve uz minimalnu potrebu radne snage te ujedno ima najkraći rok isporuke.

Model D obuhvaća više sličnih proizvoda uz primjenu strojeva različitih stupnjeva prilagodbe. Prednost je da nema zalihe gotovih proizvoda na skladištu već ima vlastiti proizvodni program dok su isporuka i montaža po narudžbi. (Figurić, 1989.)

3.4. Optimizacija proizvodnje u drвноj industriji

Kako bi proizvodnja bila optimalna, odnosno da se uz što niže troškove u kraćem roku dobije što kvalitetniji proizvod, potrebno je uskladiti sve aktivnosti i procese. Svaki proces u proizvodnji proizvoda ima tehnološko ekonomske zahtjeve što znači da su potrebne tehnologije odnosno strojevi i postrojenja i ekonomski osigurana sredstva odnosno potreban novac da se pribave sirovine, materijali i sve potrebno za proizvodnju. Da bi se odredio optimum proizvodnje potrebno je proći kroz nekoliko faza. Prva faza je pronalaženje asortimana proizvoda koji će najbolje proći na tržištu te određivanje visine troškova. Optimalni asortiman se određuje pomoću pretpostavljene prosječne serije izrade svakog proizvoda te vezani dohodak uz nju. Važni čimbenici za određivanje procesa optimizacije su vremenski rok izrade proizvoda i već spomenuti troškovi proizvodnje toga proizvoda odnosno asortimana proizvoda. Optimalno rješenje koje se donese predstavlja kompromis između želja i mogućnosti odnosno zadanih kriterija i pripadajućih ograničenja.

Poduzeće mora postaviti ciljeve kako bi upravljanje proizvodnjom bilo uspješno i efikasno. Da bi se to postiglo, svi elementi poslovanja odnosno proizvodnje moraju biti povezani. Proizvode treba proizvoditi u što kraćem vremenskom periodu uz što manje troškove. Važan čimbenik, osim kvalitetnih strojeva tj. novih tehnologija, su zasigurno i zaposlenici bez kojih se ni jedan proizvodni proces ne bi mogao ostvariti. (Figurić, 1989.)

Produktivnost rada ovisi o nizu faktora, a neki od njih su kako je rad organiziran, da li je radna snaga kvalificirana, koliki je intenzitet rada, tehničkim i tehnološkim obilježjima proizvodnje, prirodnim uvjetima i samom kvalitetom sirovina i materijala. (Horvat, Krpan, 1967.)

4. Provedba istraživanja utjecaja novih tehnologija na sigurnost i uspješnost poduzeća

U ovom poglavlju rada bit će prikazan istraživački dio, metode i ciljevi istraživanja. Istraživački dio temelji se na analizi financijskih izvještaja poduzeća Spačva d.d. u vremenskom razdoblju 2016.-2020.

4.1. Ciljevi istraživanja

Cilj istraživačkog dijela je prikazati kako i u kojoj mjeri razvoj i ulaganje u tehnologiju utječe na poslovanje poduzeća Spačva d.d. Tehnologija doprinosi razvoju i rastu poduzeća ako ono ide u korak s njom. Pravodobno uočavanje novih tržišnih trendova i ulaganje u njih ima velik utjecaj na razvitak poduzeća. 2020., kao jedna od analiziranih godina, bila je obilježena pandemijom COVID-19 te se na konkretnim brojkama vidi utjecaj na poduzeće Spačva d.d. kao jedno od vodećih poduzeća u sektoru drvne industrije Republike Hrvatske.

4.2. Metode istraživanja s naglaskom na instrumentima i postupcima analize financijskih izvještaja

Metoda korištena u istraživanju je analiza financijskih izvještaja poduzeća Spačva d.d. tj. horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka te analiza pomoću financijskih pokazatelja za razdoblje 2016.-2020. Horizontalna analiza izvještaja omogućava uspoređivanje podataka kroz dulje vremensko razdoblje da bi se otkrile tendencije i dinamika promjena pojedinih bilančnih pozicija. Pod vertikalnom analizom podrazumijeva se uspoređivanje financijskih podataka odnosno pozicija financijskih izvještaja u jednoj godini. Na temelju godišnjih financijskih izvješća odabranog poduzeća izračunati su i interpretirani financijski pokazatelji. Pokazatelji koji se odnose na sigurnost poslovanja su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti te aktivnosti dok na uspješnost poslovanja ukazuju pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja. (Žager, K, Sačar Mamić, I., Sever S., Žager, L., 2008.)

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze. Pokazatelji likvidnosti su koeficijent trenutne likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti, koeficijent ubrzane likvidnosti 2 te koeficijent tekuće likvidnosti. Koeficijent trenutne likvidnosti u odnos stavlja novac i kratkoročne obveze da bi se ukazalo na sposobnost poduzeća za trenutno podmirenje obveza. Nadalje tu je koeficijent ubrzane likvidnosti te

koeficijent ubrzane likvidnosti 2 i koeficijent tekuće likvidnosti čija vrijednost bi trebala biti veća od 2 te se smatra najznačajnijim u skupini pokazatelja likvidnosti poduzeća. Koeficijent financijske stabilnosti trebao bi biti manji od 1 jer, u pravilu, poduzeće mora dio svoje kratkotrajne imovine financirati iz dugoročnih, kvalitetnih izvor odnosno radnog kapitala. Kod pokazatelja zaduženosti razlikuju se dvije skupine. To su pokazatelji statičke zaduženosti u koje spada koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja te koeficijent financiranja koji se računaju na temelju podataka iz bilance. U pokazatelje dinamičke zaduženosti spada pokrivenost troškova kamata i faktor zaduženosti koji se računaju na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka. Sami pokazatelji zaduženosti mjere koliko se poduzeće financira iz tuđih izvora sredstava. Pokazatelji aktivnosti mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse i ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. U pokazatelje aktivnosti ubrajaju se koeficijent obrtaja ukupne imovine, koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine, koeficijent obrtaja potraživanja te trajanje naplate potraživanja u danima. Da bi poduzeće poslovalo sigurno i uspješno, bolje je kada je koeficijent obrtaja što veći tj. da je vrijeme vezivanja ukupne imovine i pojedinih vrsta imovine što kraće. Pokazatelji ekonomičnosti u odnos stavljaju prihode i rashode i pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Računaju se na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, a u pokazatelje ekonomičnosti spadaju ekonomičnost ukupnog poslovanja, ekonomičnost poslovanja (prodaje) i ekonomičnost financiranja. U pokazatelje profitabilnosti ubrajaju se neto marža profita, bruto marža profita, neto rentabilnost imovine, bruto rentabilnost imovine i rentabilnosti vlastitog kapitala (glavnice). Oni mjere povrat uloženog kapitala što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću. Pokazatelji investiranja mjere uspješnost ulaganja u obične dionice, a to su dobit po dionici (EPS), dividenda po dionici (DPS), odnos isplate dividendi (DPR), odnos cijene i dobiti po dionici, ukupna rentabilnost dionice te dividendna rentabilnost dionice. (Žager, K, Sačer Mamić, I., Sever S., Žager, L., 2008.)

Analiza financijskih izvještaja provedena je tako da su iz registra godišnjih financijskih izvještaja (RGFI) preuzeti godišnji izvještaji poduzeća Spačva d.d. za proteklih 5 godina. Osim bilance i računa dobiti i gubitka, analizirane su i bilješke uz financijske izvještaje koje daju objašnjenja te pobliže opisuju promjene koje su se dogodile u određenoj godini.

4.3. Investicije poduzeća Spačva d.d. u razdoblju 2016.-2020.

Poduzeće Spačva d.d. na kraju svake poslovne godine planira određeni iznos investicija za narednu godinu. Investicije su nužne da bi se povećala konkurentnost na tržištu.

Svake godine redovito ulažu u nova računala, računalne programe te nove strojeve i opremu kako bi unaprijedili svoje poslovanje. (Spačva d.d., bez dat.)

Tako je 2016. godine najznačajnije investiranje bilo u novi CNC stroj, 1000 m³ sušionice za elemente i piljenice te filterski sustav za otprašivanje i sušionica za furnir. Ukupna vrijednost nabavke sušare elemenata bila je 6 milijuna kuna. U narednoj godini planirane su investicije u vrijednosti 12,5 mil. kuna. (Spačva d.d., bez dat.)

Planirani iznos investicija za 2017. godinu je uvelike premašen te je u toj godini investirano 27 mil. kuna. Najznačajnije ulaganje bilo je u novi furnirski nož i sušionicu sa peglom za furnir. Važno je napomenuti kako je Spačva d.d. te godine aplicirala za sredstva iz fondova EU te se ishod očekuje u narednoj godini. (Spačva d.d., bez dat.)

Za 2018. godinu planirani iznos investicija bio je 52 mil. kuna, a investirano je okvirno 26 mil. kuna. Investirano je u ugradnju sustava za dojavu požara, priključenje kanalizacijske mreže, nabava nove linije za pakiranje te obnova voznog parka i eksterni transport. Također su nabavljeni i utovarivači, kamion za prijevoz trupaca, šumski traktor te viličari. Kako bi unaprijedili proizvodnju te smanjili troškove investirali su u energetska obnova gdje su obnovljene proizvodne hale doradne pilane, tvornice finalnih proizvoda te zgrada brusionice. U toj godini poduzeće je potpisalo ugovor o sufinanciranju IRI projekta Razvoj inovativnih masivnih vrata od slavonske hrastovine u vrijednosti 45,78 mil. kuna od čega bespovratna sredstva iznose 20,72 mil. kuna. (Spačva d.d., bez dat.)

2019. godina obilježena je najvećim iznosom investicije u bližoj povijesti poduzeća. Investirano je preko 59 mil. kuna, od čega je najznačajnije investiranje u suhu doradu, sušionicu za piljenice te sušionicu za furnir. Najveći iznos je investiran za nabavku nove linije strojeva te izgradnju nove proizvodne hale. Također, investirano je u 3 nove sušare te vozni park nabavom 3 viličara te novog kamiona. Značajna je i nabavka brusilica i četkarica za seljački pod. (Spačva d.d., bez dat.)

Planirani iznos investicija za 2020. godinu bio je 18 mil. kuna, ali investirano je nešto preko 12 mil. kuna. Glavni razlog manjim investicijama je pandemija zbog koje su investicije odgođene. Investiralo se u obnavljanje voznog parka odnosno nabavku novog viličara i utovarivača i novi šumski traktor za prijevoz trupaca. Isto tako investiralo se u poboljšanje i prilagođavanje proizvodnih hala te završavanje elektroinstalacijskih radova.

Investiranje svake godine pridonosi poboljšanju proizvodnog procesa. Svaka investicija pridonosi određenom dijelu proizvodnje proizvoda. Ulaganja u novu liniju strojeva mijenja tehnološki slijed u preradi što rezultira kraći period od narudžbe do isporuke krajnjih proizvoda za 2-3 tjedna. Ulaganje u opremu poput brusilica i četkarica povećava kvalitetu površinske obrade i ujedno povećava konkurentnost poduzeća na europskom tržištu. Investiranje u energetska obnova poboljšava i povećava kvalitetu rada i radnog okruženja.

Spačva d.d. želi investiranjem doprinijeti ne samo povećanju konkurentnosti na europskom i svjetskom tržištu već da i zaposlenici budu zadovoljni te da im se olakša rad i omoguće bolji radni uvjeti. Dobri financijski rezultati opravdavaju velike iznose investicija svake godine te dokazuju kako Spačva d.d. posluje zadovoljavajuće.

Krajem 2020. godine, odnosno u rujnu, započeo je proces pronalaska strateškog investitora. Novi vlasnik 75,8% udjela u vlasništvu drvne industrije Spačva d.d. je Darko Pervan (Hrvatska tvrtka Pervanovo). Novi iznos investicije koji se namjerava uložiti u Spačvu je 200 milijuna eura. Spačva d.d. ima veliku vrijednost čemu doprinosi i ugovor s Hrvatskim šumama. Ugovorena kvota od 45 tisuća prostornih metara hrasta godišnje na rok od 10 godina uvelike pomaže poduzeću te osigurava sirovine za daljnje poslovanje. Investitori su najavili kako je Spačva d.d. komplementarna njihovim ciljevima i vizijama te daljnjim ulaganjima u poduzeće samo proširuju poslovanje i omogućavaju brži razvoj na tržištu. (Glas Slavonije, preuzeto 3.8.2021.)

4.4. Mogućnosti i strategija razvoja drvne industrije

Kao što je već spomenuto, drvna industrija ima velik potencijal da se još više razvije i postane konkurentnija na svjetskom tržištu. Svake godine bilježi rast industrijske proizvodnje, ali isto tako i same prerade drva. Kako bi se omogućio i potaknuo razvoj prerade i proizvodnje proizvoda od drva, Republika Hrvatska odnosno Udruženje drvno-prerađivačke industrije HGK donijela je Strategiju razvoja drvno-prerađivačke industrije kojom se planira strateški razvoj prerade drva i proizvodnje namještaja. Strategija omogućava stvaranje preduvjeta za restrukturiranje postojećeg stanja koje nije zadovoljavajuće za poduzeća drvne industrije, stvaranje pretpostavki za uklanjanje prepreka rastu i razvoju te oblikovanje ekonomski privlačnog okruženja za nova ulaganja i nove poslovne subjekte. (Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo poljoprivrede, 2017.)

Uvođenjem strategije žele se postići dugoročni ciljevi poput stvaranja proizvoda veće dodane vrijednosti odnosno finalnih proizvoda, podizanje tehnološke razine, povećanje produktivnosti i profitabilnosti, uspostavljanje održive proizvodnje kroz razvoj ekoloških proizvoda, povećanje zastupljenosti domaćih proizvoda na domaćem tržištu i povećanje isporuke dobara na jedinstveno tržište Europske unije i izvoza u treće zemlje, zadržavanje postojećih i pokretanje novih proizvodnji i druge. (Narodne novine, 2017.)

Donesena strategija pomaže u povećanju konkurentnosti Hrvatske drvne industrije na svjetskom tržištu. Današnji zahtjevi sve su veći i promjenjiviji, a kako bi poduzeća mogla ići u korak s novim trendovima potrebna su nova, veća ulaganja u tehnologiju i primjena inovacija.

Proizvodnja proizvoda od drva odnosno namještaja uvelike ovisi o tržišnom trendu i sklonostima potrošača, inovacijama i razvoju.

Mogućnost razvoja drvne industrije je značajna u Republici Hrvatskoj. Postoji velik neiskorišteni izvozni potencijal koji bi doprinio razvoju samih poduzeća ali i općenito gospodarstvu Hrvatske. Neki od proizvoda koji imaju najveći izvozni potencijal su sjedala, ogrjevno drvo, drvo obrađeno po dužini, pokućstvo te građevinska stolarija. Navedeni proizvodi imaju veću dodanu vrijednost čime se povećava iznos izvoza i poboljšanje stanja drvne industrije u Hrvatskoj. (HGK, 2020.)

Hrvatska gospodarska komora kontinuirano i aktivno potiče razvoj hrvatskih poduzeća. Pod razvojem misli se i na pomoć kod plasiranja proizvoda na inozemno tržište. HGK navela je neke od usluga koje su značajnije kod drvne industrije u kontekstu izvoznih aktivnosti. Istraživanje tržišta prvi je korak, a HGK omogućava tvrtkama uvid u analizu inozemnih tržišta kako bi se olakšao odabir tržišta na koje će plasirati svoje proizvode. Nadalje omogućava izradu zakonodavnih i pravnih okvira za izvoz na inozemna tržišta te informacije o gospodarskoj i političkoj situaciji na inozemnom tržištu za koje se tvrtka odluči. Uz to, HGK izrađuje prijedlog poslovnih partnera te uvoznika i distributera za tržište na koje se domaće poduzeće odluči izvoziti. (HGK, 2020.)

5. Rezultati istraživanja i interpretacija

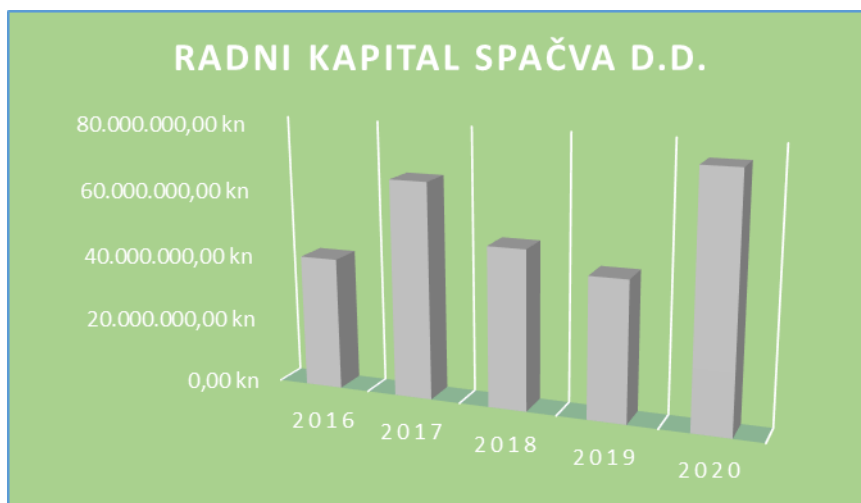
U nastavku rada prikazani su rezultati analize godišnjih financijskih izvještaja poduzeća Spačva d.d. Analiza je napravljena za proteklih 5 godina odnosno za razdoblje od 2016. do 2020. godine. Analiza financijskih izvještaja pokazati će da li godišnje investiranje u nove tehnologije, odnosno u nove strojeve za obradu drva te opremu, utječe na sigurnost i uspješnost poslovanja i u kojoj mjeri.

5.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja drvne industrije Spačva d.d. u posljednjih 5 godina

Horizontalna analiza bilance poduzeća Spačva d.d. prikazuje kretanja pojedinih stavaka bilance kroz vremensko razdoblje od 5 godina. Horizontalnom analizom uspoređuju se stavke te se pomoću analize može vidjeti kako promjene pojedinih stavaka utječu na ukupnu aktivu odnosno nadalje pasivu poduzeća.

U prilogu rada nalaze se slike tablica horizontalne analize bilance gdje su iskazani apsolutni iznosi po godinama te apsolutni iznosi povećanja ili smanjenja i postotak povećanja ili smanjenja odnosno relativni iznosi. Tako se u prilogu može vidjeti kako se ukupna aktiva svake godine povećava. 2016. godine ukupna aktiva iznosi 264.069.575 dok 2020. iznosi 362.212.745 što je povećanje od 24%. Promatrajući pojedine stavke u aktivni možemo vidjeti kako se dugotrajna imovina povećava svake godine osim 2020. godine kada se smanjila za 10,02% u odnosu na godinu prije. Najznačajnija stavka dugotrajne imovine je materijalna imovina što nije neočekivano zbog same djelatnosti poduzeća, a to je prerada drva i proizvodnja proizvoda od drva. Kod kratkotrajne imovine vidljivo je da najveći udio imaju zalihe i to zalihe sirovina i materijala. Ukupna kratkotrajna imovina ima tendenciju rasta 2016. na 2017. godinu. 2018. godine se smanjila za 4,47% u odnosu na 2017. godinu da bi se sljedeće godine smanjio taj postotak na 2,24% te se u 2020. godini povećala za čak 42,03% odnosno 41.467.778kn.

Radni kapital se izračunava tako da se od kratkotrajne imovine oduzmu kratkoročne obveze i plaćeni troškovi budućeg razdoblja. Spačva d.d. svake godine ima radni kapital što govori da poduzeće ima veću kratkotrajnu imovinu nego kratkoročne obveze. Najveći iznos radnog kapitala poduzeće ima u 2020. godinu u iznosu od 75.019.375 kn.

Slika 1. Radni kapital Spačva d.d. (Izvor: vlastita izrada autora)

Pasiva poduzeća se također kroz godine povećava. Najveći udio u pasivi poduzeća Spačva d.d. ima kapital i rezerve koji raste iz godine u godinu osim 2020. godine kada se smanjio za 1,15% u odnosu na godinu ranije tj. na 2019. godinu zbog smanjenja revalorizacijskih rezerva za 13.244.766kn odnosno 26,23%. Dugoročne obveze se postepeno smanjuju do 2019. godine kada su porasle za 58,10% u odnosu na 2018. godinu i nastavljaju rasti u sljedećoj godini. Najveći udio u dugoročnim obvezama su obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama. Promatrajući kratkoročne obveze može se uočiti značajno povećanje u 2018. godini kada su se povećale za 11.840.849kn u odnosu na godinu prije te u sljedećim godinama imaju tendenciju rasta. Obveze prema dobavljačima prednjače pred ostalim kratkoročnim obvezama. Revalorizacijske rezerve su se znatno smanjile u 2020. godini, za 26,23% u odnosu na godinu prije. Smanjenje se dogodilo na osnovi amortizacije građevinskih objekata tijekom 2020. godine.

Likvidnost poduzeća kroz godine je zadovoljavajuća. Iako koeficijent tekuće likvidnosti nije veći od 2, kako bi u pravilu trebao, veoma je blizu. 2017. i 2020 godine iznosi i više od 2 što ukazuje da Spačva d.d. ima dvostruko više kratkotrajne imovine nego kratkoročnih obveza. Unatoč pandemiji, 2020. godina se pokazala kao najlikvidnija za poduzeće. U toj godini znatno se povećala stavka novca dok se stavka potraživanja smanjila, kratkotrajna imovina ima najveću vrijednost u toj godini od čega je najznačajnija stavka zaliha gotovih proizvoda što omogućava brži rok isporuke. U toj godini i financijska stabilnost poduzeća je zadovoljavajuća.

Zaduženost poduzeća nije prevelika, a to se vidi iz odnosa kapitala u ukupnoj aktivni poduzeća. Više od polovice tj. 65% Spačva financira iz vlastitih sredstava. Iz toga proizlazi da oko 35% financira iz tuđih izvora odnosno koeficijent zaduženosti iznosi otprilike 35%, u nekim godinama i manje. Pokriće troškova kamata najveće je u 2018. godini jer je u toj godini najveći iznos dobiti prije oporezivanja dok su rashodi od kamata najmanji. Tu godinu karakterizira

povećanje ukupnih prihoda za 15% u odnosu na godinu prije te povećanje rashoda od 12% što za posljedicu ima povećanje dobiti te povećanje pokrića troškova kamata.

Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka prikazuje pojedine stavke računa dobiti i gubitka kroz proteklih 5 godina. Horizontalnom analizom žele se uočiti promjene pojedinih stavaka i na temelju njih zaključiti kako se sigurnost i uspješnost poslovanja mijenjaju kroz određeno vremensko razdoblje.

Tako se može uočiti da su 2016. godine prihodi od prodaje (izvan grupe) iznosili 178.832.229 kn. Ukupni poslovni prihodi se svake godine kontinuirano povećavaju osim 2020. godine. Poslovni prihodi najveći su u 2019. godini, a sljedeće godine se smanjuju za 2,46%. 2016. godine poslovni prihodi iznose 184.939.227 kn te svake sljedeće godine povećavaju osim u 2020. godini kada su se smanjili za 6.292.779 kn u odnosu na godinu ranije. Tome je pridonijela tzv. COVID kriza kada se nije toliko proizvodilo i prodavalo proizvoda te na kraju i izvezilo. Poslovni rashodi se isto tako povećavaju svake godine osim 2020. kada su se smanjili za 5,08% u odnosu na godinu prije. Materijalni troškovi odnosno troškovi sirovina i materijala svake godine rastu što nije neobično jer se poduzeće Spačva d.d. bavi preradom drva te proizvodnjom proizvoda od drva i za to su im potrebne sirovine (drvo) te ostali potrebni materijali. Troškovi osoblja odnosno neto plaće rastu iz godine u godinu što prikazuje da se plaće povećavaju i radnici su zadovoljniji time iako su plaće i dalje ispod prosjeka u prerađivačkoj industriji. Iako je nastupila kriza, 2020. godine poduzeće nije smanjivalo plaće te se troškovi plaće povećavaju za 2,66% u odnosu na godinu prije.

Aktivnost poduzeća mjeri se pokazateljima aktivnosti kod kojih se gledaju koeficijenti obrtaja imovine. Kod poduzeća Spačva d.d. koeficijent obrtaja ukupne imovine je kroz 5 analiziranih godina jako sličan što pokazuje trend poduzeća da nema velike oscilacije. Dani vezivanja ukupne imovine vrlo su visoki zbog velikog udjela dugotrajne materijalne imovine koja ima slab obrtaj unutar jednog ciklusa. Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine uvijek je veći od koeficijenta obrtaja ukupne imovine što govori da poduzeće više puta okrene kratkotrajnu imovinu nego ukupnu imovinu što nije neobično jer u kratkotrajnu imovinu spada stavka zaliha, a sama djelatnost poduzeća je proizvodnja proizvoda od drva te samim time poduzeće ima zalihe sirovina i materijala za proizvodnju te zalihe proizvoda za daljnju prodaju. U 2020. godini je broj dana za naplatu potraživanja od kupaca najmanji te tako poduzeće u kraćem roku dobiva novac kojim može pokriti troškove proizvodnje prodanog proizvoda. Pokazatelji pokazuju kako poduzeće ima slab obrtaj ukupne imovine u svim analiziranim godinama zbog većeg udjela dugotrajne nego kratkotrajne imovine.

Na to da Spačva d.d. posluje ekonomično u svim analiziranim godinama ukazuju pokazatelji ekonomičnosti. U svakoj godini su ukupni te poslovni i financijski prihodi veći od rashoda što ukazuje i na ekonomičnost poslovnih aktivnosti. Ekonomičnost financiranja kod

poduzeća je najveća u 2017. godini kada iznosi 0,53 što govori da poduzeće na jednu kunu financijskih rashoda ostvaruje samo 53 lipe financijskih prihoda. Ekonomičnost ukupnog poslovanja te poslovnih aktivnosti je najveća u 2018. godini kada je ostvarena i najveća dobit.

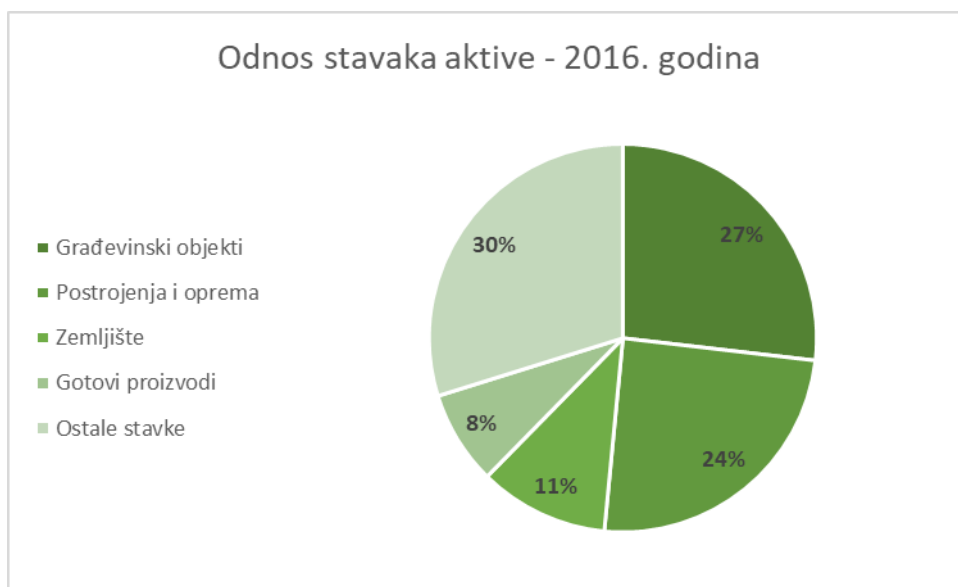
Poduzeće Spačva d.d. posluje profitabilno i rentabilno u svim analiziranim godinama. Najbolja profitabilnost i rentabilnost ostvareni su u 2018. godini kada je poduzeće ostvarilo dobit od 17.481.219,00 kuna. Najmanja bruto i neto marža profita su u sljedećoj, 2019. godini, koja je u svim pokazateljima najlošija za poduzeća. U toj godini se znatno povećao trošak sirovina i materijala te tako i ukupni rashodi što je utjecalo na smanjenje dobiti u toj godini.

Financijski prihodi se u 2017. godini povećavaju za 25,04% u odnosu na godinu ranije, ali svake sljedeće godine oni se smanjuju. Najmanji pad financijskih prihoda je u 2020. godini kada su se smanjili za samo 0,57% u odnosu na 2019. godinu. Ukupni prihodi su svake analizirane godine veći od ukupnih rashoda što znači da poduzeće Spačva d.d. uvijek ostvaruje dobit. Najveća dobit ostvarena je 2018. godine i iznosila je 15.546.181 kn. Najmanja dobit ostvarena je u sljedećoj godini i iznosila je 2.097.110 što znači da se smanjila za čak 86,51% u odnosu na 2018. godinu. Na to je značajno utjecalo smanjenje financijskih prihoda odnosno prihoda od pozitivnih tečajnih razlika koji su se smanjili za 47,15%. Isto tako financijski rashodi su se povećali. Rashodi s osnove kamata su se povećali za 16,07% te uzrokovali da se ukupni rashodi povećavaju uz istodobno smanjenje prihoda što je dovelo do smanjena ukupne dobiti.

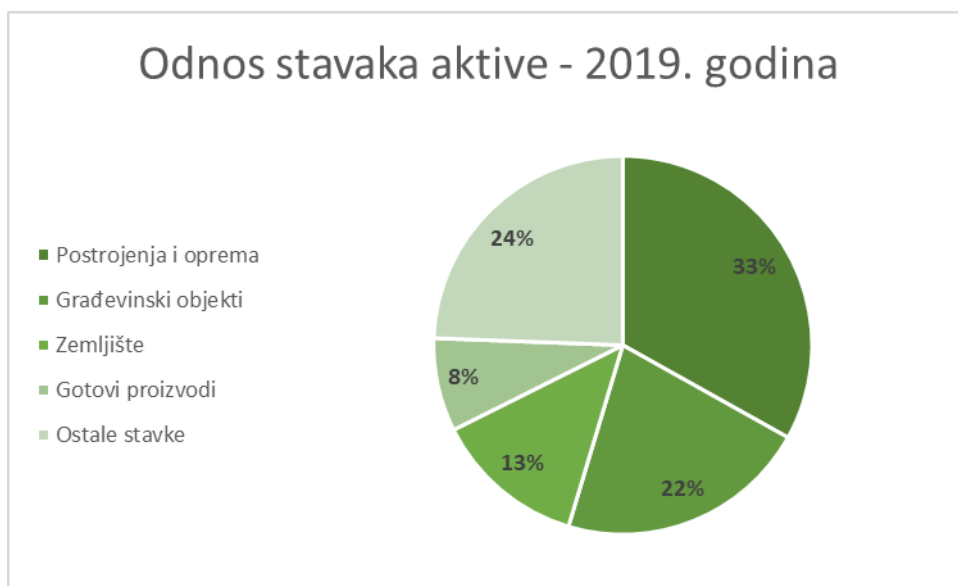
Vertikalna analiza bilance podrazumijeva uspoređivanje podataka iz bilance u jednoj godini. Kod aktive, pojedince stavke aktive bilance izračunavaju se kao postotak ukupne aktive.

Iz vertikalne analize aktive bilance u 2016. godini može se uočiti da najveći udio u ukupnoj aktivi ima dugotrajna imovina, materijalna. Kao što je već i rečeno, iz same djelatnosti poduzeća moguće je pretpostaviti da će najveći udio imati materijalna imovina odnosno postrojenja i oprema te građevinski objekti gdje se odvija sama prerada i proizvodnja. Kratkotrajna imovina ima udio od 32,64% od čega su najveće zalihe, odnosno zalihe gotovih proizvoda. Narednih godina je također tako, najveći udio ima dugotrajna materijalna imovina te zalihe kod kratkotrajne imovine. Značajna stavka tj. ona stavka gdje se dogodila najveća promjena je kod novca u banci i blagajni gdje je vidljivo kako se 2020. godine ta stavka značajno povećala te zauzima 12,95% ukupne aktive dok je prijašnjih godina udio bio manji od 1% osim 2017. godine kada je bio 5,80%.

Slike u nastavku prikazuju udio stavaka aktive. Vidljivo je kako u 2016. godini najveći udio imaju građevinski objekti (27%) te postrojenja i oprema (24%). Slika koja pokazuje odnos stavaka u 2019. godini pokazuje kako se udio postrojenja i opreme povećao na 33% jer se u toj godini uložilo puno sredstava tj. investiralo se u sušionicu za sušenje drva. Promatrajući ostale godine, udio je poprilično sličan te nema velikih odskakanja.

Slika 2. Odnos stavaka aktive - 2016. godina (Izvor: izrada autora)

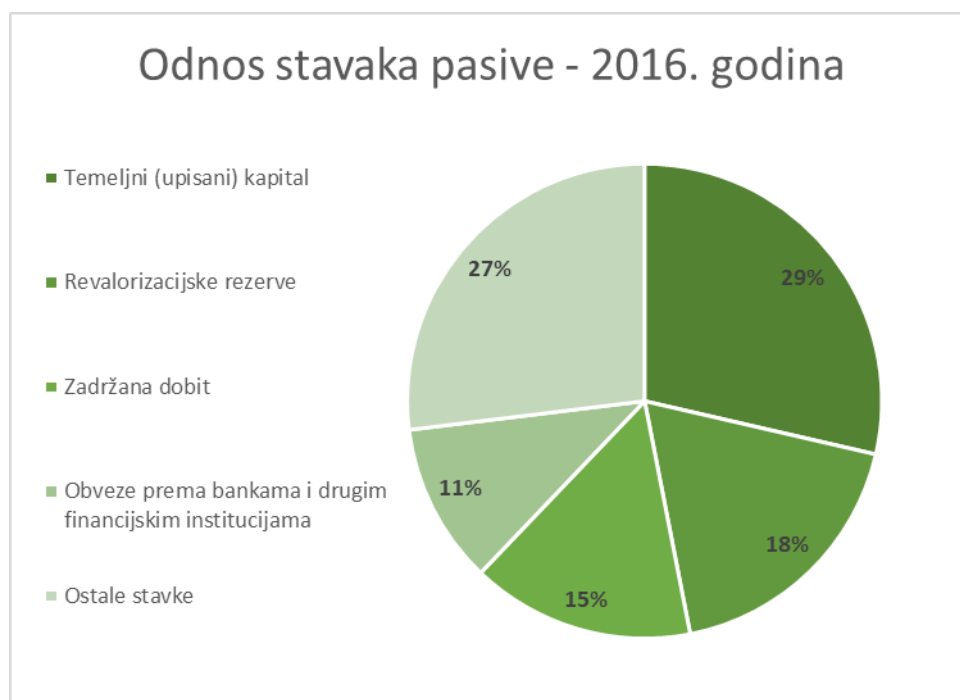

Slika 3. Odnos stavaka aktive - 2019. godina (Izvor: izrada autora)

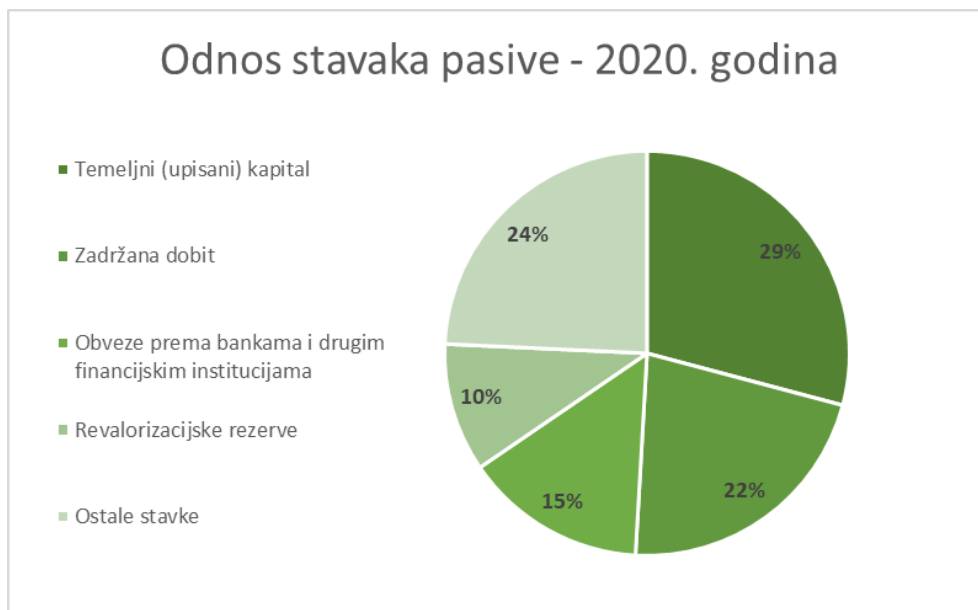
Vertikalna analiza pasive bilance prikazuje kako 2016. godine najveći udio u ukupnoj pasivi ima kapital i rezerve (64,77%) od čega 28,60% temeljni upisani kapital poduzeća. Svake sljedeće godine isto je tako. Revalorizacijske rezerve se svake godine smanjuju te tako u posljednjoj promatranoj godini imaju udio od 10,28% dok je prve promatrane godine taj udio

iznosio 18,31%. Udio zadržane dobiti se svake godine povećava. Udio dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi u 2016. iznosi 16,53% od čega najviše obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama, iako se prve 3 promatrane godine njihov udio smanjuje, 2019. i 2020. godine se taj udio povećava. Kod kratkoročnih obveza vidljivo je da najveći udio imaju obveze prema dobavljačima u svakoj od analiziranih godina.

Slike na kojima su izrađeni grafovi prikazuju kako su u svakoj godini iste stavke s najvećim udjelom u ukupnoj pasivi. Izdvojeni su grafovi za 2016. te 2020. godinu. Udio zadržane dobiti se svake godine povećava dok uvijek najveći udio ima temeljni (upisani) kapital.

Slika 4. Odnos stavaka pasive - 2016. godina (Izvor: izrada autora)

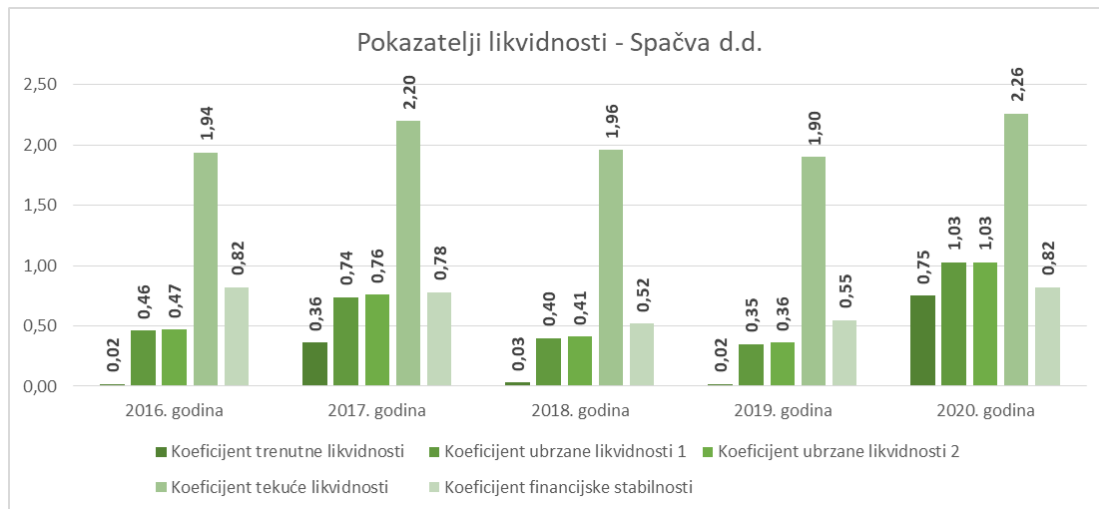
Slika 5. Odnos stavaka pasive - 2020. godina (Izvor: izrada autora)

Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka prikazuje udio pojedinih stavaka računa dobiti i gubitka u ukupnim prihodima pojedine godine. 2016. godine, a i svake naredne najveći udio u ukupnim prihodima imaju poslovni prihodi te ih slijede poslovni rashodi. Financijski prihodi i rashodi u svakoj promatranoj godini nemaju velik udio u ukupnim prihodima. Udio poslovnih prihoda u 2016. godini iznosi 99,36%, 2017. se udio smanjio na 99,26% dok je u 2018. godini udio porastao na 99,69% i sljedeće dvije godine ima jednak udio od 99,84%. Poslovni rashodi su se najviše smanjili 2018. godine kada su imali udio 92,52%, ali sljedeće godine udio je porastao na 98,50%. Iako su se poslovni prihodi, pod utjecajem korona krize, smanjili u 2020. godini njihov udio u ukupnim prihodima nije se smanjio u odnosu na godinu prije.

5.2. Analiza sigurnosti i uspješnosti poslovanja odabranog poduzeća pomoću finansijskih pokazatelja

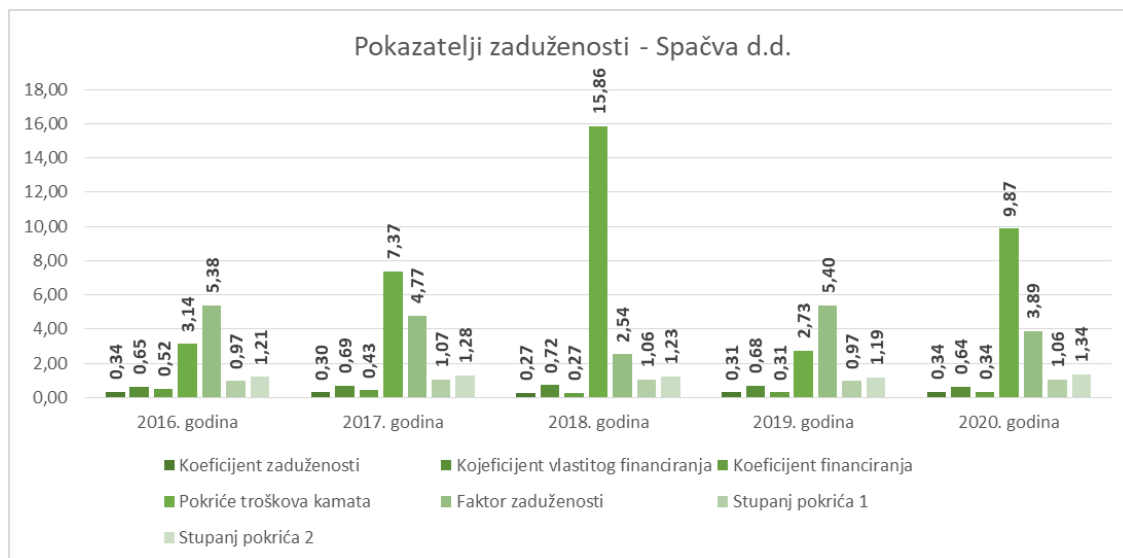
Nadalje je prikazana interpretacija izračunatih finansijskih pokazatelja poduzeća Spačva d.d. Pokazatelji likvidnosti su prvi izračunati pokazatelji. Koficijent trenutne likvidnosti najmanji je u 2016. godini kada iznosi 0,02 dok je najveći u 2020. godini kada iznosi 0,75 i ukazuje na mogućnost poduzeća da novcem pokrije svoje kratkoročne obveze. Koficijent ubrzane likvidnosti bi trebao biti 1 ili veći od 1 što kod ovog poduzeća nije slučaj s izuzetkom posljednje analizirane godine kada iznosi 1,03 i govori da Spačva d.d. ima dovoljno brzo unovčive imovine da pokrije kratkoročne obveze. Koficijent tekuće likvidnosti samo u dvije analizirane godine ima vrijednost veću od 2 kako bi trebalo i biti. To su 2017. godina kada

iznosi 2,20 te 2020. godina kada iznosi 2,26 i ukazuje da u tim godinama poduzeće ima dvostruko više kratkotrajne imovine nego kratkoročnih obveza. U ostalim godinama vrijednost je manja od 2, ali ne značajno manja te se uvijek kreće iznad 1,90. Koeficijent financijske stabilnosti mora biti manji od 1 i tada poduzeće ima radni kapital te dio svoje kratkotrajne imovine financira iz kvalitetnih dugoročnih izvora. U svim analiziranim godinama taj pokazatelj je ispod 1 i nadalje je potvrđeno izračunom kako poduzeće ima radni kapital te je on najveći u 2020. godini. Sveukupno gledajući pokazatelje likvidnosti, može se reći kako je poduzeće likvidno iako u nekim godinama manje. 2020. godina se pokazala kao dobra godina za poduzeće usprkos pandemiji.

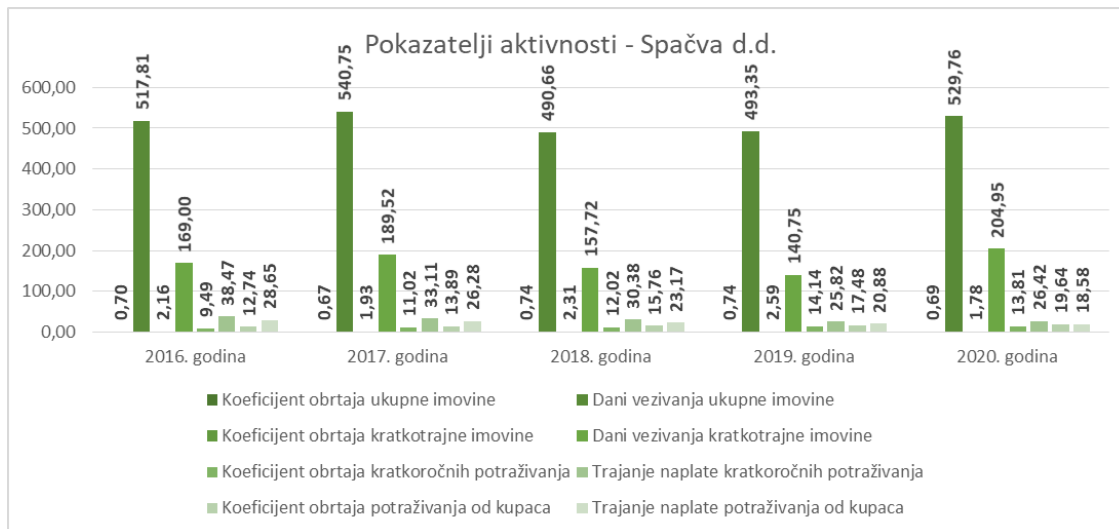
Slika 6. Pokazatelji likvidnosti (Izvor: izrada autora)

Pokazatelji zaduženosti ukazuju na stupanj zaduženosti i udjela vlastitog financiranja. Koeficijent zaduženosti kroz godine se ne mijenja značajno, uvijek je oko 0,30 što znači da poduzeće otprilike 30% financira iz tuđih izvora. Također, koeficijent vlastitog financiranja kreće se oko 0,70. 2018. godina je najbolja godina gledajući pokazatelje zaduženosti jer je koeficijent zaduženosti najmanji (0,27) dok je koeficijent vlastitog financiranja najveći (0,72). Pokriće troškova kamata je također najveće u toj godini kada iznosi 15,86 i ukazuje da su troškovi kamata toliko puta pokriveni ostvarenim iznosom bruto dobiti prije kamata. Dobiveni pokazatelji ukazuju da poduzeće nije prezaduženo te može pokriti troškove.

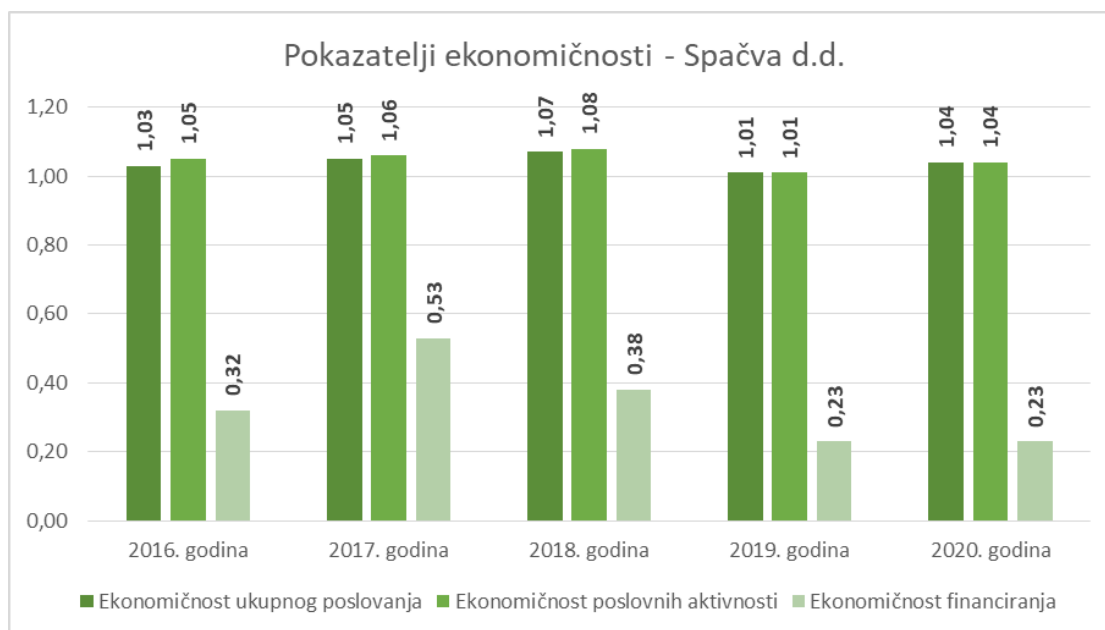
Slika 7. Pokazatelji zaduženosti (Izvor: izrada autora)

Kod pokazatelja aktivnosti gleda se na koeficijente obrtaja imovine i njihove pripadajuće dane vezivanja. Koeficijent obrtaja ukupne imovine prve dvije promatrane godine ima tendenciju pada što ukazuje na povećanje trajanja obrta, sljedeće dvije godine stagnira na 0,74 i tada su dani vezivanja manji odnosno oko 490 dana te 2020. godine pada na 0,69 što ukazuje na porast dana vezivanja na 530 dana. Kod koeficijenta obrtaja kratkotrajne imovine je slična situacija da prve 2 godine pada, sljedeće dvije godine raste te posljednje promatrane godine opet pada na 1,78 i ukazuje na to da je te godine potrebno 205 dana za vezivanje kratkotrajne imovine. Koeficijent obrtaja potraživanja se povećava svake godine osim 2020. kada je pao na 13,81 za razliku od prethodne 2019. kada je iznosio 14,14. Kod toga pokazatelja pad koeficijenta znači produljenje trajanja naplate potraživanja. Tako vidimo da je trajanje naplate kratkoročnih potraživanja najmanje u 2019. (25,82) kada je koeficijent najveći (14,14). Koeficijent obrtaja potraživanja od kupaca ima tendenciju rasta. Najveći koeficijent je 2020. godine kada iznosi 19,64 i tada je trajanje naplate potraživanja od kupaca najmanje odnosno samo 19 dana.

Slika 8. Pokazatelji aktivnosti (Izvor: izrada autora)

Ekonomičnost ukupnog poslovanja porasla je u prve tri promatrane godine da bi 2019. pala na 1,01 i 2020. godine opet porasla na 1,04. Kako pokazatelji ekonomičnosti moraju biti veći od 1, a u slučaju ovog poduzeća jesu, može se zaključiti kako je stanje ekonomičnosti zadovoljavajuće. Ekonomičnost poslovnih aktivnosti slična je kao i ekonomičnost ukupnog poslovanja. Prve tri promatrane godine ima tendenciju rasta pa u 2019. godini pada da bi sljedeće godine opet porasla. Ekonomičnost financiranja je u svakoj godini manja od 1 što bi ukazivalo na neekonomičnost poslovanja, ali sveukupno gledano ne utječe u velikoj mjeri na ekonomičnost jer financijski prihodi i rashodi nemaju velik i značajan udio u strukturi ukupnih prihoda i rashoda.

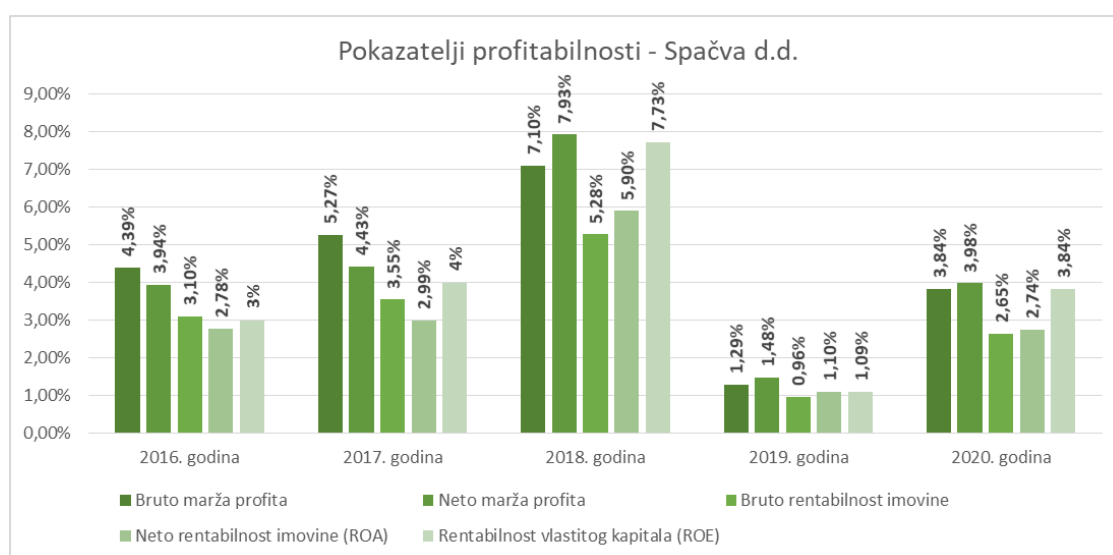
Slika 9. Pokazatelji ekonomičnosti (Izvor: izrada autora)

Bruto, a samim time i neto marža profita također rastu do 2019. godine kada se značajno smanjuju. Bruto te neto rentabilnost imovine isto tako rastu do 2019. godine da bi te godine bruto rentabilnost pala ispod 1% (0,96%). Rentabilnost vlastitog kapitala je u svakoj analiziranoj godini veća od stope rentabilnosti imovine što ukazuje na djelovanje financijske poluge odnosno da se poduzeću isplati koristiti tuđim kapitalom.

2019. godine svi izračunati pokazatelji profitabilnosti znatno su manji nego ostalih analiziranih godina. Kod pokazatelja profitabilnosti gledaju se stavke rashoda od kamata, ukupnih prihoda te dobit prije oporezivanja (bruto dobit) i dobit nakon oporezivanja odnosno neto dobit. Iako je Spačva d.d. u 2019. godini ostvarila veće prihode od prodaje nego u godini ranije, a i godini poslije, pokazatelji profitabilnosti su lošiji. Lošiji su iz razloga jer se gleda sveukupna dobit koja se dobiva oduzimanjem ostvarenih rashoda od ostvarenih prihoda, a u 2019. godini je poduzeće imalo znatno veće rashode nego u godini prije i poslije. Najveći rashodi u toj godini su iz razloga što su se povećali troškovi sirovina i materijala zbog rasta njihovih cijena što povlači rast rashoda u toj godini. Isto tako u 2019. godini porasli su rashodi od kamata što utječe na smanjenje profitabilnosti u toj godini. Troškovi zaposlenika u 2019. godini su veći nego godinu prije, ali manji nego u 2020. godini. 2018. godine poduzeće je zapošljavalo 848 radnika, a sljedeće godine 837 njih. Smanjenjem broja radnika porasle su neto plaće što povećava troškove, a ujedno i rashode poduzeća za tu godinu pa su u 2019. tako porasli ukupni rashodi što utječe na smanjenje bruto i neto marže profita. Iako je u 2020. godini bilo zaposleno 30 radnika manje, odnosno 807 njih, troškovi zaposlenika su porasli jer su porasle neto plaće što ukazuje da poduzeće brine o svojim zaposlenicima. Bruto rentabilnost imovine u 2019. godini je manja nego u ostalim analiziranim godinama iako

ukupna aktivna odnosno imovina poduzeća raste. Manja je zbog povećanja rashoda od kamata te znatno manje ostvarene dobiti u toj godini u odnosu na ostale godine.

Iako je 2020. godina bila obilježena globalnom pandemijom poduzeće Spačva d.d. ostvarilo je samo 6% manju ukupnu prodaju u odnosu na prodaju u 2019. godini. Tijekom pandemijske godine Spačva d.d. je kontinuirano ulagala u marketinške aktivnosti kako bi kupce i dalje privukla te unaprijedila svoju prodaju. Ukupna neto dobit poduzeća u 2020. godini iznosi 8.962.680 kuna. Prihodi od prodaje su se smanjili za 7,66% u odnosu na godinu ranije, ali isto tako smanjili su se i ukupni rashodi od čega najznačajnije troškovi prodane robe što nije neobično jer se prodaja smanjila. Poduzeće je u godini pandemije poslovalo zadovoljavajuće uz pomoć vladinih mjera koje su smanjile negativan učinak na poslovanje. Pomoć za isplate plaća u iznosu 4.000 kn omogućile su da se zaustavi daljnje otpuštanje radnika. Veliku pomoć za nastavak poslovanja Spačva d.d. dobila je od najvećeg i najznačajnijeg dobavljača, a to su Hrvatske šume. Hrvatske šume produljile su valutu za dodatnih 40 dana što je olakšalo poslovanje u teškim vremenima.

Slika 10. Pokazatelji profitabilnosti (Izvor: izrada autora)

5.3. Doprinos novih tehnologija sigurnosti i uspješnosti poslovanja drvne industrije Spačva d.d.

Razvoj i napredak tehnologije u značajnoj je mjeri doprinio sigurnosti i uspješnosti poslovanju drvne industrije Spačva d.d. Svojom bogatom poviješću usmjerena je modernom dobu (<https://spacva.eu/hr/o-nama>). Proizvodnja, a samim time i prodaja iz godine u godinu se povećavaju. Tome je pridonio stalni razvoj tehnologije koji im omogućava nabavu novih,

modernih, kvalitetnijih i bržih strojeva da bi proizvodili u što većem broju i što kvalitetnije proizvode da zadovolje želje svojih kupaca. U počecima poslovanja radilo se u manjem obujmu s obzirom na ne toliko razvijenu tehnologiju. Danas Spačva d.d. zapošljava 850 radnika i može se pohvaliti da su jedan od najvećih poslodavaca u drvenoj industriji.

Analizirajući financijske izvještaje unazad 5 godina, vidi se kako je 2019. godina najlošija od svih analiziranih. Razlog tome je da su u toj godini znatno porasli troškovi sirovina, povećale su se plaće pa je porastao taj trošak te se povećao trošak električne energije. Trošak sirovina je jedan od najvećih troškova gledano sveukupno jer se poduzeće bavi preradom drva pa je logično da je taj trošak jedan od većih. U 2019. godini je trošak plaća narastao jer je zaposleno prosječno 20 dodatnih radnika u odnosu na godinu prije. Sve navedeno utjecalo je na sveukupno povećanje rashoda. Isto tako Spačva d.d. je u 2019. godini investirala preko 59 milijuna kuna što je ujedno i najveći iznos investicije u jednoj godini za to poduzeće. Investiralo se u sušionice što pokazuje kako nove tehnologije zahtijevaju velike iznose investiranja ali isto tako u narednim godinama omogućuju poduzeću veću proizvodnju kvalitetnijih i novih proizvoda.

5.4. Društvena odgovornost i ekološka osviještenost poduzeća Spačva d.d.

Spačva d.d. je poduzeće koje društvenu odgovornost realizira kroz društveno korisne projekte i financijski potpomaže brojne udruge i društva koja se bave kulturom, umjetnošću, sportom, humanitarnim radom te naravno zaštitom okoliša. Njihova poslovna praksa ima načelo kod kojeg se podjednako vodi briga o ekonomskom, društvenom i okolišnom utjecaju i ulaganje u ljudske potencijale. Zaposlenici su veoma važni u poduzeću pa tako Spačva d.d. provodi razne aktivnosti kako bi radnici bili što zadovoljniji svojim radnim mjestom i poslodavcem. Orijentacija na njihov rast i daljnji razvoj vještina i potencijala uvijek je u fokusu Spačve d.d. Provođenjem internih edukacija i osposobljavanja radnika za rad u preradi i obradi drva želi se, osim zadovoljstva radnika, poboljšati i unaprijediti poslovanje samog poduzeća jer ako poduzeće posluje dobro, tada postoje mogućnosti povećanja plaća i drugih nagrada. (Spačva d.d., bez dat.)

Kako se poduzeće bavi drvom, a drvo je, kao i same šume, prirodno bogatstvo koje treba održivo i skladno koristiti kako bi trajno opstalo i kako bi se kroz godine poboljšalo njihovo stanje, Spačva d.d. realizira svoje poslovanje tako da u potpunosti primjenjuje sve ekološke norme i mjere održivog razvoja. Provodeći tehničke mjere želi se smanjiti negativan utjecaj na okoliš. Sustavno prate utjecaj koji poduzeće ima na okoliš tako da mjere emisiju i provode mjerenje kvalitete zraka. Već je navedeno kako Spačva d.d. svake godine ulaže mnogo novca

u nove tehnologije odnosno strojeve i opremu. Investira da bi se poboljšalo poslovanje poduzeća odnosno da se ostvare što veći prihodi i što bolji tržišni položaj, ali isto tako investira u strojeve i opremu za uštedu energije. Da je Spačva d.d. ekološki osviještena govori i to da vode brigu o razvrstavanju te zbrinjavanju otpada kako bi smanjili negativan učinak na okoliš. (Spačva d.d., bez dat.)

6. Zaključak

Nove tehnologije pojavljuju se svakodnevno. Napredak u tehnologiji značajno utječe na poslovanje poduzeća iz bilo koje grane i neovisno o djelatnosti poduzeća. Specifično gledano na drvnu industriju, može se zaključiti kako opstanak i sam razvoj poduzeća uvelike ovisi o tome kako i u kojoj mjeri poduzeće implementira nove tehnologije u svoje poslovanje. Kako se mijenjaju želje i potrebe kupaca, tako se povećava broj inovacija glede proizvodnje novih strojeva da bi se ostvarilo ono što kupci žele. U prošlosti, u počecima industrije nije bilo toliko izbora. Proizvodnja je bila masovna što znači da se proizvodila jedna vrsta proizvoda u mnogo primjeraka. Suvremeno doba odnosno današnje društvo teži unikatima, malom broju jedne vrste proizvoda.

Provedenom analizom godišnjih financijskih izvještaja željelo se uvidjeti da li nove tehnologije utječu na sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća iz drvne industrije odnosno poduzeća Spačva d.d. Promatranjem godišnjih izvještaja unazad 5 godina vidi se kako poduzeće Spačva d.d. nema velike fluktuacije. 2019. je zasigurno godina koja se ističe, a razlog tome je da je u toj godini bilo investirano najviše sredstava gledajući bližu prošlost poduzeća. Spačva d.d. u toj godini investirala je preko 59 milijuna kuna. Investiralo se u nove tehnologije odnosno nove strojeve i sve potrebno da bi skratili vrijeme isporuke, a pružili što kvalitetniji proizvod. Kako je 2020. godina bila izazovna godina za sva poduzeća očekivalo se da će loše utjecati i na analizirano poduzeće. Međutim, Spačva d.d. poslovala je bolje nego prethodne godine. 2019. godine porasli su troškovi sirovina pa je to povećalo rashode i ujedno smanjilo dobit poduzeća. Velike investicije su isto tako doprinijele smanjenju ukupne dobiti za tu godinu. 2020. godine dobila je odgodu valute plaćanja od strane Hrvatskih šuma te potporu Vlade za očuvanje radnih mjesta. Time je održala likvidnost i stabilnost poslovanja.

Utjecaj tehnologije na sigurnost i uspješnost poslovanja je velika, što se zaključuje i na temelju provedene analize. Da bi se moglo ići u korak s tehnologijama potrebna su izrazito velika ulaganja. Investiranje u nove tehnologije omogućava poduzećima bolji položaj na tržištu, bolje prepoznavanje od strane kupaca i partnera te na kraju i bolje poslovanje odnosno veću dobit. Spačva d.d. svake godine ulaže u nove tehnologije kako bi time povećala efikasnost i poboljšala te ubrzala procese proizvodnje. Ona poduzeća koja napredak temelje na inovacijama mogu očekivati porast izvoznih vrijednosti te se njihov udio na tržištu povećava dok one tvrtke koje ostvare neuspjeh na tržištu mogu iskoristiti inovacije da bi poboljšale svoje poslovanje.

Popis literature

Knjige:

1. Figurić, M. (1989.) UPRAVLJANJE PROIZVODNOM U DRVNOJ INDUSTRIJI (teorija, modeli, primjena), Zagreb: SNL
2. Horvat, I., Krpan, J., (1967.) DRVNO INDUSTRIJSKI PRIRUČNIK, PRVI DIO, Zagreb: TEHNIČKA KNJIGA
3. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., (2008.) Analiza financijskih izvještaja, Zagreb: MASMEDIA

Članci:

1. Grladinović, T., Kropivšek, J., Oblak, L. Drvna industrija: Znanstveni časopis za pitanja drvne tehnologije, Suvremeno upravljanje proizvodnjom i poslovanjem u preradi drva i proizvodnji namještaja, Vol 58 No. 2, 2007.
2. Motik, D., Pirc Barčić, A. Inovacije i inovativnost u „tradicionalnoj industriji“ – drvna industrija, Vol. 64 No. 3, 2013. str 247-255
3. Rohatinski, Ž. Problemi i relativni položaj drvne industrije, Vol. 7. No. 58, 1997. str 29-48

Internetske stranice:

1. Spačva d.d., *O nama*, Preuzeto 20.6.2021 s: <https://spacva.eu/hr/o-nama>
2. Zrinušić, A. (2019.) *Drvna industrija zapošljava 10 posto ukupno zaposlenih u Hrvatskoj*, preuzeto 20.6.2021. s: <https://www.mirakul.hr/bizdirekt/drvna-industrija-zaposljava-10-posto-ukupno-zaposlenih-u-hrvatskoj/#>
3. HGK (2020.) *Fit4Globe-analiza izvoznih mogućnosti-drvna industrija*, Preuzeto 20.6.2021. s: <https://digitalnakomora.hr/e-gospodarske-informacije/medunarodno-poslovanje/sadrzaj/izvoz/1636>
4. DZS (2020.) Šumarstvo u 2020. Preuzeto 21.6.2021. s: https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2020/01-03-01_01_2020.htm
5. Hrvatski drvni klaster, Preuzeto 23.7.2021. s: <https://www.drwniklaster.hr/>
6. Slavonski hrast, *O nama*, Preuzeto 23.7.2021. s: <https://slavonski-hrast.com/o-nama/>
7. HGK, *Drvoprerađivače čekaju ozbiljne investicije koje neće moći iznijeti bez europskog novca*, Preuzeto 23.7.2021. s: <https://www.hgk.hr/drvopreradivace-cekaju-ozbiljne-investicije-koje-nece-moci-iznijeti-bez-europskog-novca-najava>

8. HGK, Neostvoreni potencijal izvoza drvnog sektora premašuje 2,3 milijarde kuna, Preuzeto 23.7.2021. s: <https://www.hgk.hr/neostvoreni-potencijal-izvoza-drvnog-sektora-premasuje-23-milijarde-kuna>
9. Podgornik, B. (2020.) Drvna industrija na koljenima: Narudžbe prerađivačima drvna strovalile se za četvrtinu, Preuzeto 27.7.2021. s: https://www.novolist.hr/novosti/gospodarstvo/drvna-industrija-na-koljenima-narudzbe-preradicima-drva-strovalile-se-za-cetvrtinu/?meta_refresh=true
10. Zrinušić, A., U očekivanju Strategije drvno-prerađivačke industrije, Preuzeto 27.7.2021. s: <https://www.mirakul.hr teme/industrije/u-ocekivanju-strategije-drvno-preradicke-industrije/>
11. Narodne novine, Odluka o donošenju Strategije Razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske 2017.-2020. s Akcijskim planom provedbe 2017.-2020., Preuzeto 27.7.2021. s: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_05_44_1001.html
12. Flego, M., Pervanovo: Nema razloga da radnici strahuju od otkaza, Preuzeto 3.8.2021. s: <https://www.glas-slavonije.hr/465831/7/Pervanovo-Nema-razloga-da-radnici-strahuju-od-otkaza>
13. Hrvatske šume, Šume općenito, Preuzeto 9.8.2021. s: <https://www.hrsume.hr/index.php/hr/ume/opcenito/sumeuhrv>
14. HUP, Intervju Ivić Pašalić: kroz protekla desetljeća sektor je funkcionirao na osnovi niskih cijena sirovine i rada. Nije bilo strategije Preuzeto 12.8.2021. s: <https://www.hup.hr/intervju-ivic-pasalic-kroz-protekla-desetljeća-sektor-je-funkcionirao-na-osnovi-niskih-cijena-sirovine-i-rada-nije-bilo-strategije.aspx>
15. Otočki virovi, Spačvanski bazen, Preuzeto 12.8.2021. s: <https://virovi.hr/hr/prirodna-i-kulturna-bastina/spacvanski-bazen>

Popis slika

Slika 1. Radni kapital Spačva d.d. (Izvor: vlastita izrada autora).....	17
Slika 2. Odnos stavaka aktive - 2016. godina (Izvor: izrada autora).....	20
Slika 3. Odnos stavaka aktive - 2019.. godina (Izvor: izrada autora).....	20
Slika 4. Odnos stavaka pasive - 2016. godina (Izvor: izrada autora).....	21
Slika 5. Odnos stavaka pasive - 2020. godina (Izvor: izrada autora).....	22
Slika 6. Pokazatelji likvidnosti (Izvor: izrada autora)	23
Slika 7. Pokazatelji zaduženosti (Izvor: izrada autora)	24
Slika 8. Pokazatelji aktivnosti (Izvor: izrada autora)	25
Slika 9. Pokazatelji ekonomičnosti (Izvor: izrada autora)	26
Slika 10. Pokazatelji profitabilnosti (Izvor: izrada autora)	27

Prilozi

Prilog 1. Horizontalna analiza aktive bilance poduzeća Spačva d.d. za razdoblje 2016.-2020. godina

AKTIVA	2016	2017	Iznos povećanja/smanjen a (2017-2016)	% povećanja/smanjen a (2017-2016)	2018	Iznos povećanja/smanjen a (2018-2017)	Postotak povećanja/smanjen a (2018-2017)	2019	Iznos povećanja/smanjen a (2019-2018)	Postotak povećanja/smanjen a (2019-2018)	2020	Iznos povećanja/smanjen a (2020-2019)	Postotak povećanja/smanjen a (2020-2019)	Iznos povećanja/smanjen a (2020-2016.)	Postotak povećanja/smanjen a (2020-2016.)
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	176.713.529	195.631.842	18.918.313	10,71%	212.279.163	16.647.321	8,51%	244.314.901	32.035.738	15,09%	219.831.818	-24.483.083	-10,02%	43.118.289	24%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	67.314	53.472	-13.842	-20,56%	288.785	235.313	440,07%	220.199	-68.586	-23,75%	582.614	362.415	164,59%	515.300	766%
1. Koncesije, patenti, licencije, marke, softver i ostala prava	57.314	43.472	-13.842	-24,15%	278.785	235.313	541,30%	210.199	-68.586	-24,60%	572.614	362.415	172,42%	515.300	899%
2. Ostala nematerijalna imovina	10.000	10.000	0	0,00%	10.000	0	0,00%	10.000	0	0,00%	10.000	0	0,00%	0	0%
II. MATERIJALNA IMOVINA	176.564.514	195.531.030	18.966.516	10,74%	211.942.833	16.411.803	8,39%	244.047.157	32.104.324	15,15%	219.201.659	-24.845.498	-10,18%	42.637.145	24%
1. Zemljište	28.582.347	28.766.255	183.908	0,64%	28.766.255	0	0,00%	44.912.774	16.146.519	56,13%	30.689.533	-14.223.241	-31,67%	2.107.186	7%
2. Građevinski objekti	70.875.043	74.602.314	3.727.271	5,26%	76.189.172	1.586.858	2,13%	74.472.902	-1.716.270	-2,25%	72.464.274	-2.008.628	-2,70%	1.589.231	2%
3. Postrojenja i oprema	65.220.424	85.419.809	20.199.385	30,97%	83.567.179	-1.852.630	-2,17%	114.485.390	30.918.211	37,00%	104.381.834	-10.103.556	-8,83%	39.161.410	60%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	2.751.777	3.272.062	520.285	18,91%	6.372.837	3.100.775	94,77%	7.221.127	848.290	13,31%	8.576.686	1.355.559	18,77%	5.824.909	212%
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	0	0	0	0,00%	12.148.311	12.148.311	100,00%	-12.148.311	-100,00%	-100,00%	0	0	0,00%	0	0%
7. Materijalna imovina u pripremi	8.983.312	3.318.979	-5.664.333	-63,05%	4.747.468	1.428.489	43,04%	2.803.353	-1.944.115	-40,95%	2.937.721	134.368	4,79%	-6.045.591	-67%
8. Ostala materijalna imovina	151.611	151.611	0	0,00%	151.611	0	0,00%	151.611	0	0,00%	151.611	0	0,00%	0	0%
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	47.340	47.340	0	0,00%	47.545	205	0,43%	47.545	0	0,00%	47.545	0	0,00%	205	0%
1. Ulaganja u vrijednosne papire	47.340	47.340	0	0,00%	47.340	0	0,00%	47.340	0	0,00%	47.340	0	0,00%	0	0%
2. Ostala dugotrajna financijska imovina	205	205	0	0,00%	205	0	0,00%	205	0	0,00%	205	0	0,00%	0	0%
IV. POTRAŽIVANJA	34.361	0	-34.361	-100,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	-34.361	-100%
1. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	34.361	0	-34.361	-100,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	-34.361	-100%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	86.186.453	105.651.417	19.464.964	22,58%	100.930.708	-4.720.709	-4,47%	98.664.836	-2.265.872	-2,24%	140.132.614	41.467.778	42,03%	53.946.161	63%
I. ZALIHE	64.848.433	69.144.753	4.296.320	6,63%	79.796.255	10.651.502	15,40%	79.490.524	-305.731	-0,38%	75.089.190	-4.401.334	-5,54%	10.240.757	16%
1. Sirovine i materijal	11.378.954	12.357.520	978.566	8,60%	17.358.827	5.001.307	40,47%	16.530.714	-828.113	-4,77%	21.878.953	5.348.239	32,35%	10.499.999	92%
2. Proizvodnja u tijeku	16.602.166	19.875.004	3.272.838	19,71%	19.677.674	-197.330	-0,99%	21.689.981	2.012.307	10,23%	16.902.140	-4.787.841	-22,07%	299.974	2%
3. Gotovi proizvodi	20.658.462	22.701.263	2.042.801	9,89%	29.473.979	6.772.716	29,83%	27.545.363	-1.928.616	-6,54%	33.250.915	5.705.552	20,71%	12.592.453	61%
4. Trgovачka roba	542.061	561.863	19.802	3,65%	486.794	-75.069	-13,36%	428.800	-57.994	-11,91%	165.531	-263.269	-61,40%	-376.530	-69%
5. Predujmovi za zalihe	2.393.928	850.122	-1.543.806	-64,49%	-850.122	-850.122	-100,00%	2.735.044	2.735.044	100,00%	1.735.060	-999.984	-36,56%	-658.868	-28%
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	13.272.862	12.798.981	-473.881	-3,57%	12.798.981	0	0,00%	10.560.622	-2.238.359	-17,49%	1.156.591	-9.404.031	-89,05%	-12.116.271	-91%
II. POTRAŽIVANJA	19.492.918	18.320.450	-1.172.468	-6,01%	19.379.534	1.059.084	5,78%	18.071.092	-1.308.442	-6,75%	18.036.789	-34.303	-0,19%	-1.456.129	-7%
1. Potraživanja od kupaca	14.516.446	14.541.481	25.035	0,17%	14.779.156	237.675	1,63%	14.610.439	-168.717	-1,14%	12.685.936	-1.924.503	-13,17%	-1.830.510	-13%
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	565.979	339.053	-226.926	-40,09%	165.343	-173.710	-51,23%	66.328	-99.015	-59,88%	19.492	-46.836	-70,61%	-546.487	-97%
3. Potraživanja od države i drugih institucija	3.066.793	3.048.250	-18.543	-0,60%	3.947.132	898.882	29,49%	3.005.814	-941.318	-23,85%	5.112.801	2.106.987	70,10%	2.046.008	67%
4. Ostala potraživanja	1.343.700	391.666	-952.034	-70,85%	487.903	96.237	24,57%	388.511	-99.392	-20,37%	218.560	-169.951	-43,74%	-1.125.140	-84%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	763.842	714.150	-49.692	-6,51%	249.469	-464.681	-65,07%	223.260	-26.209	-10,51%	84.395	-138.865	-62,20%	-679.447	-89%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično	742.829	708.643	-34.186	-4,60%	243.979	-464.664	-65,57%	217.779	-26.200	-10,74%	84.395	-133.384	-61,25%	-658.434	-89%
2. Ostala financijska imovina	21.013	5.507	-15.506	-73,79%	5.490	-17	-0,31%	5.481	-9	-0,16%	5.481	-5.481	-100,00%	-21.013	-100%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	1.081.260	17.472.064	16.390.804	1515,90%	1.505.450	-15.966.614	-91,38%	879.960	-625.490	-41,55%	46.922.240	46.042.280	5232,32%	45.840.980	4240%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI	1.169.118	171.435	-997.683	-85,34%	772.164	600.729	350,41%	2.847.360	2.075.196	268,75%	2.248.313	-599.047	-21,04%	1.079.195	92%
E) UKUPNO AKTIVA	264.069.575	301.454.899	37.385.324	14,16%	313.982.035	12.527.136	4,16%	345.827.097	31.845.062	10,14%	362.212.745	16.385.648	4,74%	98.143.170	37%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0	0,00%	0	0%

(Izvor: rad autora)

Prilog 2. Vertikalna analiza aktive bilance poduzeća Spačva d.d. za razdoblje 2016.-2020. godina

1.

AKTIVA	2016	%2016	2017	%2017	2018	%2018	2019	%2019	2020	%2020
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	176.713.529	66,92%	195.631.842	64,90%	212.279.163	67,61%	244.314.901	70,65%	219.831.818	60,69%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	67.314	0,03%	53.472	0,02%	288.785	0,09%	220.199	0,06%	582.614	0,16%
1. Koncesije, patenti, licencije, marke, softver i ostala prava	57.314	0,02%	43.472	0,01%	278.785	0,09%	210.199	0,06%	572.614	0,16%
2. Ostala nematerijalna imovina	10.000	0,00%	10.000	0,00%	10.000	0,00%	10.000	0,00%	10.000	0,00%
II. MATERIJALNA IMOVINA	176.564.514	66,86%	195.531.030	64,86%	211.942.833	67,50%	244.047.157	70,57%	219.201.659	60,52%
1. Zemljište	28.582.347	10,82%	28.766.255	9,54%	28.766.255	9,16%	44.912.774	12,99%	30.689.533	8,47%
2. Građevinski objekti	70.875.043	26,84%	74.602.314	24,75%	76.189.172	24,27%	74.472.902	21,53%	72.464.274	20,01%
3. Postrojenja i oprema	65.220.424	24,70%	85.419.809	28,34%	83.567.179	26,62%	114.485.390	33,10%	104.381.834	28,82%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	2.751.777	1,04%	3.272.062	1,09%	6.372.837	2,03%	7.221.127	2,09%	8.576.686	2,37%
6. Predumovi za materijalnu imovinu		0,00%		0,00%	12.148.311	3,87%		0,00%		0,00%
7. Materijalna imovina u pripremi	8.983.312	3,40%	3.318.979	1,10%	4.747.468	1,51%	2.803.353	0,81%	2.937.721	0,81%
8. Ostala materijalna imovina	151.611	0,06%	151.611	0,05%	151.611	0,05%	151.611	0,04%	151.611	0,04%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	47.340	0,02%	47.340	0,02%	47.545	0,02%	47.545	0,01%	47.545	0,01%
1. Ulaganja u vrijednosne papire	47.340	0,02%	47.340	0,02%	47.340	0,02%	47.340	0,01%	47.340	0,01%
2. Ostala dugotrajna financijska imovina	205	0,00%	205	0,00%	205	0,00%	205	0,00%	205	0,00%
IV. POTRAŽIVANJA	34.361	0,01%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
1. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	34.361	0,01%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	86.186.453	32,64%	105.651.417	35,05%	100.930.708	32,15%	98.664.836	28,53%	140.132.614	38,69%
I. ZALIHE	64.848.433	24,56%	69.144.753	22,94%	79.796.255	25,41%	79.490.524	22,99%	75.089.190	20,73%
1. Sirovine i materijal	11.378.954	4,31%	12.357.520	4,10%	17.358.827	5,53%	16.530.714	4,78%	21.878.953	6,04%
2. Proizvodnja u tijeku	16.602.166	6,29%	19.875.004	6,59%	19.677.674	6,27%	21.689.981	6,27%	16.902.140	4,67%
3. Gotovi proizvodi	20.658.462	7,82%	22.701.263	7,53%	29.473.979	9,39%	27.545.363	7,97%	33.250.915	9,18%
4. Trgovačka roba	542.061	0,21%	561.863	0,19%	486.794	0,16%	428.800	0,12%	165.531	0,05%
5. Predumovi za zalihe	2.393.928	0,91%	850.122	0,28%		0,00%	2.735.044	0,79%	1.735.060	0,48%
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	13.272.862	5,03%	12.798.981	4,25%	12.798.981	4,08%	10.560.622	3,05%	1.156.591	0,32%
II. POTRAŽIVANJA	19.492.918	7,38%	18.320.450	6,08%	19.379.534	6,17%	18.071.092	5,23%	18.036.789	4,98%
1. Potraživanja od kupaca	14.516.446	5,50%	14.541.481	4,82%	14.779.156	4,71%	14.610.439	4,22%	12.685.936	3,50%
2. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	565.979	0,21%	339.053	0,11%	165.343	0,05%	66.328	0,02%	19.492	0,01%
3. Potraživanja od države i drugih institucija	3.066.793	1,16%	3.048.250	1,01%	3.947.132	1,26%	3.005.814	0,87%	5.112.801	1,41%
4. Ostala potraživanja	1.343.700	0,51%	391.666	0,13%	487.903	0,16%	388.511	0,11%	218.560	0,06%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	763.842	0,29%	714.150	0,24%	249.469	0,08%	223.260	0,06%	84.395	0,02%
1. Dani zajmovi, depoziti i slično	742.829	0,28%	708.643	0,24%	243.979	0,08%	217.779	0,06%	84.395	0,02%
2. Ostala financijska imovina	21.013	0,01%	5.507	0,00%	5.490	0,00%	5.481	0,00%		0,00%
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	1.081.260	0,41%	17.472.064	5,80%	1.505.450	0,48%	879.960	0,25%	46.922.240	12,95%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	1.169.118	0,44%	171.435	0,06%	772.164	0,25%	2.847.360	0,82%	2.248.313	0,62%
E) UKUPNO AKTIVA	264.069.575	100,00%	301.454.899	100,00%	313.982.035	100,00%	345.827.097	100,00%	362.212.745	100,00%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%

(Izvor: rad autora)

Prilog 3. Horizontalna analiza pasive bilance poduzeća Spačva d.d. za razdoblje 2016.-2020. godina

PASIVA	2016	2017	Iznos povećanja/smanjenja (2017-2016)	Postotak povećanja/smanjenja (2017-2016)	2018	Iznos povećanja/smanjenja (2018-2017)	Postotak povećanja/smanjenja (2018-2017)	2019	Iznos povećanja/smanjenja (2019-2018)	Postotak povećanja/smanjenja (2019-2018)	2020	Iznos povećanja/smanjenja (2020-2019)	Postotak povećanja/smanjenja (2020-2019)
	A) KAPITAL I REZERVE	171.027.951	208.579.735	37.551.784	21,96%	226.060.954	17.481.219	8,38%	236.036.972	9.976.018	4,41%	233.323.029	-2.713.943
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	75.530.440	105.530.440	30.000.000	39,72%	105.530.440	0	0,00%	105.530.440	0	0,00%	105.530.440	0	0,00%
II. KAPITALNE REZERVE			0			0			0			0	
III. REZERVE IZ DOBITI	1.020.060	1.316.671	296.611	29,08%	1.694.260	377.589	28,68%	2.568.321	874.061	51,59%	2.697.107	128.786	5,01%
1. Zakonske rezerve	1.227.920	1.524.531	296.611	24,16%	1.902.120	377.589	24,77%	2.776.181	874.061	45,95%	2.904.967	128.786	4,64%
2. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	207.860	207.860	0	0,00%	-207.860	-415.720	-200,00%	-207.860	0	0,00%	-207.860	0	0,00%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	48.363.030	46.851.830	-1.511.200	-3,12%	45.270.527	-1.581.303	-3,38%	50.490.554	5.220.027	11,53%	37.245.788	-13.244.766	-26,23%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI (AOP 078 do 080)	0	0	0		0	0		0	0		0	0	
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	40.182.195	47.329.010	7.146.815	17,79%	56.084.508	8.755.498	18,50%	74.871.948	18.787.440	33,50%	78.887.014	4.015.066	5,36%
1. Zadržana dobit	40.182.195	47.329.010	7.146.815	17,79%	56.084.508	8.755.498	18,50%	74.871.948	18.787.440	33,50%	78.887.014	4.015.066	5,36%
2. Preneseni gubitak			0			0			0			0	
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	5.932.226	7.551.784	1.619.558	27,30%	17.481.219	9.929.435	131,48%	2.575.709	-14.905.510	-85,27%	8.962.680	6.386.971	247,97%
1. Dobit poslovne godine	5.932.226	7.551.784	1.619.558	27,30%	17.481.219	9.929.435	131,48%	2.575.709	-14.905.510	-85,27%	8.962.680	6.386.971	247,97%
2. Gubitak poslovne godine			0			0			0			0	
B) REZERVIRANJA	3.827.993	2.237.096	-1.590.897	-41,56%	1.837.328	-399.768	-17,87%	2.031.328	194.000	10,56%	3.969.313	1.937.985	95,40%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	1.837.328	1.837.328	0	0,00%	1.837.328	0	0,00%	2.031.328	194.000	10,56%	1.851.176	-180.152	-8,87%
2. Rezerviranja za porezne obveze			0			0			0			0	
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	1.990.665	399.768	-1.590.897	-79,92%		-399.768	-100,00%		0		2.118.137	2.118.137	
C) DUGOROČNE OBVEZE	43.646.777	42.535.989	-1.110.788	-2,54%	34.142.825	-8.393.164	-19,73%	53.978.909	19.836.084	58,10%	62.055.477	8.076.568	14,96%
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	28.877.365	30.027.301	1.149.936	3,98%	22.960.772	-7.066.529	-23,53%	41.694.027	18.733.255	81,59%	52.677.983	10.983.956	26,34%
2. Obveze prema dobavljačima	3.182.737	1.253.740	-1.928.997	-60,61%	1.244.620	-9.120	-0,73%	1.201.590	-43.030	-3,46%	1.201.590	0	0,00%
3. Ostale dugoročne obveze	970.400	970.400	0	0,00%		-970.400	-100,00%		0			0	
4. Odgođena porezna obveza	10.616.275	10.284.548	-331.727	-3,12%	9.937.433	-347.115	-3,38%	11.083.292	1.145.859	11,53%	8.175.904	-2.907.388	-26,23%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	44.946.546	48.093.658	3.147.112	7,00%	51.934.507	3.840.849	7,99%	53.540.217	1.605.710	3,09%	62.864.926	9.324.709	17,42%
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	5.292.498	5.733.054	440.556	8,32%	5.807.717	74.663	1,30%	10.002.984	4.195.267	72,24%	18.564.505	8.561.521	85,59%
2. Obveze za predujmove	1.002.780	1.030.159	27.379	2,73%	787.254	-242.905	-23,58%	915.935	128.681	16,35%	891.972	-23.963	-2,62%
3. Obveze prema dobavljačima	23.086.877	25.318.206	2.231.329	9,66%	30.057.773	4.739.567	18,72%	26.966.229	-3.091.544	-10,29%	36.208.001	9.241.772	34,27%
4. Obveze po vrijednosnim papirima			0			0			0			0	
5. Obveze prema zaposlenicima	3.460.950	3.976.255	515.305	14,89%	4.345.915	369.660	9,30%	4.562.352	216.437	4,98%	4.496.571	-65.781	-1,44%
6. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	2.683.495	2.594.957	-88.538	-3,30%	1.513.017	-1.081.940	-41,69%	1.644.957	131.940	8,72%	2.679.183	1.034.226	62,87%
7. Ostale kratkoročne obveze	9.419.946	9.441.027	21.081	0,22%	9.422.831	-18.196	-0,19%	9.447.760	24.929	0,26%	24.694	-9.423.066	-99,74%
E) ODGOBENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	620.308	8.421	-611.887	-98,64%	8.421	0	0,00%	239.671	231.250	2746,11%		-239.671	-100,00%
F) UKUPNO PASIVA	264.069.575	301.454.899	37.385.324	14,16%	313.984.035	12.529.136	4,16%	345.827.097	31.843.062	10,14%	362.212.745	16.385.648	4,74%
G) IZVANBILANČNI ZAPISI			0			0			0			0	

(Izvor: rad autora)

Prilog 4. Vertikalna analiza pasive bilance poduzeća Spačva d.d. za razdoblje 2016.-2020. godina

PASIVA	2016	%2016	2017	%2017	2018	%2018	2019	%2019	2020	%2020
A) KAPITAL I REZERVE	171.027.951	64,77%	208.579.735	69,19%	226.060.954	72,00%	236.036.972	68,25%	233.323.029	64,42%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	75.530.440	28,60%	105.530.440	35,01%	105.530.440	33,61%	105.530.440	30,52%	105.530.440	29,13%
II. KAPITALNE REZERVE		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
III. REZERVE IZ DOBITI	1.020.060	0,39%	1.316.671	0,44%	1.694.260	0,54%	2.568.321	0,74%	2.697.107	0,74%
1. Zakonske rezerve	1.227.920	0,46%	1.524.531	0,51%	1.902.120	0,61%	2.776.181	0,80%	2.904.967	0,80%
2. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	207.860	0,08%	207.860	0,07%	-207.860	-0,07%	-207.860	-0,06%	-207.860	-0,06%
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	48.363.030	18,31%	46.851.830	15,54%	45.270.527	14,42%	50.490.554	14,60%	37.245.788	10,28%
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	40.182.195	15,22%	47.329.010	15,70%	56.084.508	17,86%	74.871.948	21,65%	78.887.014	21,78%
1. Zadržana dobit	40.182.195	15,22%	47.329.010	15,70%	56.084.508	17,86%	74.871.948	21,65%	78.887.014	21,78%
2. Preneseni gubitak										
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	5.932.226	2,25%	7.551.784	2,51%	17.481.219	5,57%	2.575.709	0,74%	8.962.680	2,47%
1. Dobit poslovne godine	5.932.226	2,25%	7.551.784	2,51%	17.481.219	5,57%	2.575.709	0,74%	8.962.680	2,47%
2. Gubitak poslovne godine										
B) REZERVIRANJA	3.827.993	1,45%	2.237.096	0,74%	1.837.328	0,59%	2.031.328	0,59%	3.969.313	1,10%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične	1.837.328	0,70%	1.837.328	0,61%	1.837.328	0,59%	2.031.328	0,59%	1.851.176	0,51%
2. Rezerviranja za porezne obveze										
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	1.990.665	0,75%	399.768	0,13%					2.118.137	0,58%
C) DUGOROČNE OBVEZE	43.646.777	16,53%	42.535.989	14,11%	34.142.825	10,87%	53.978.909	15,61%	62.055.477	17,13%
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	28.877.365	10,94%	30.027.301	9,96%	22.960.772	7,31%	41.694.027	12,06%	52.677.983	14,54%
2. Obveze prema dobavljačima	3.182.737	1,21%	1.253.740	0,42%	1.244.620	0,40%	1.201.590	0,35%	1.201.590	0,33%
3. Ostale dugoročne obveze	970.400	0,37%	970.400	0,32%		0,00%		0,00%		0,00%
4. Odgođena porezna obveza	10.616.275	4,02%	10.284.548	3,41%	9.937.433	3,16%	11.083.292	3,20%	8.175.904	2,26%
D) KRATKOROČNE OBVEZE	44.946.546	17,02%	40.093.658	13,30%	51.934.507	16,54%	53.540.217	15,48%	62.864.926	17,36%
1. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	5.292.498	2,00%	5.733.054	1,90%	5.807.717	1,85%	10.002.984	2,89%	18.564.505	5,13%
2. Obveze za predujmove	1.002.780	0,38%	1.030.159	0,34%	787.254	0,25%	915.935	0,26%	891.972	0,25%
3. Obveze prema dobavljačima	23.086.877	8,74%	25.318.206	8,40%	30.057.773	9,57%	26.966.229	7,80%	36.208.001	10,00%
4. Obveze po vrijednosnim papirima										
5. Obveze prema zaposlenicima	3.460.950	1,31%	3.976.255	1,32%	4.345.915	1,38%	4.562.352	1,32%	4.496.571	1,24%
6. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	2.683.495	1,02%	2.594.957	0,86%	1.513.017	0,48%	1.644.957	0,48%	2.679.183	0,74%
7. Ostale kratkoročne obveze	9.419.946	3,57%	9.441.027	3,13%	9.422.831	3,00%	9.447.760	2,73%	24.694	0,01%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	620.308	0,23%	8.421	0,00%	8.421	0,00%	239.671	0,07%		0,00%
F) UKUPNO PASIVA	264.069.575	100,00%	301.454.899	100,00%	313.984.035	100,00%	345.827.097	100,00%	362.212.745	100,00%
G) IZVANBILANČNI ZAPISI										

(Izvor: rad autora)

Prilog 5. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Spačva d.d. za razdoblje 2016.-2020. godina

	2016	2017	Iznos povećanja/smanjenja (2017-2016)	Postotak povećanja/smanjenja (2017-2016)	2018	Iznos povećanja/smanjenja (2018-2017)	Postotak povećanja/smanjenja (2018-2017)	2019	Iznos povećanja/smanjenja (2019-2018)	Postotak povećanja/smanjenja (2019-2018)	2020	Iznos povećanja/smanjenja (2020-2019)	Postotak povećanja/smanjenja (2020-2019)
I. POSLOVNI PRIHODI	184.939.227	201.977.894	17.038.667	9,21%	232.847.555	30.869.661	15,28%	255.453.993	22.606.438	9,71%	249.161.214	-6.292.779	-2,46%
1. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	178.832.229	199.556.261	20.724.032	11,59%	229.981.509	30.425.248	15,25%	245.041.259	15.059.750	8,55%	226.276.389	-18.764.870	-7,66%
2. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	6.106.998	2.421.633	-3.685.365	-60,35%	2.866.046	444.413	18,35%	10.412.734	7.546.688	263,31%	22.884.825	12.472.091	119,78%
II. POSLOVNI RASHODI	176.829.098	191.369.275	14.540.177	8,22%	216.103.304	24.734.029	12,92%	252.012.286	35.908.982	16,62%	239.202.981	-12.809.305	-5,08%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-216.616	-5.315.839	-5.099.023	2353,95%	-8.572.766	-1.257.127	23,65%	-84.286	6.488.480	-98,72%	-917.780	-833.494	988,89%
2. Materijalni troškovi	102.288.849	124.027.230	21.740.381	21,28%	137.292.116	13.264.886	10,70%	150.875.152	13.583.036	9,89%	136.034.481	-14.840.671	-9,84%
a) Troškovi sirovina i materijala	83.638.409	108.057.657	24.419.248	29,20%	121.979.179	13.921.522	12,88%	132.188.228	10.189.049	8,35%	120.538.939	-11.629.289	-8,80%
b) Troškovi prodane robe	4.020.356	965.377	-3.054.979	-75,95%	277.910	-887.467	-71,21%	2.367.466	2.089.556	751,88%	226.047	-2.141.419	-90,45%
c) Ostali vanjski troškovi	14.628.084	15.004.196	376.112	2,57%	15.035.027	30.831	0,21%	18.339.458	1.304.431	8,68%	15.289.495	-1.069.963	-6,55%
3. Troškovi osoblja	45.772.590	50.844.217	5.071.627	11,08%	55.869.752	5.025.535	9,88%	62.092.999	6.223.247	11,14%	63.455.427	1.362.428	2,19%
a) Neto plaće i nadnice	30.271.048	34.638.888	4.367.838	14,43%	37.750.664	3.111.778	8,98%	42.111.319	4.360.655	11,55%	43.229.631	1.118.312	2,66%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	9.382.767	9.820.785	438.018	4,67%	11.232.135	1.411.350	14,37%	12.655.376	1.423.241	12,67%	12.814.208	158.832	1,26%
c) Doprinosi na plaće	6.118.775	6.384.548	265.771	4,34%	6.886.953	502.407	7,87%	7.326.304	439.351	6,38%	7.411.588	85.284	1,16%
4. Amortizacija	11.732.782	11.447.483	-285.299	-2,43%	16.386.229	4.938.746	43,14%	17.327.923	941.694	5,75%	23.146.898	5.818.975	33,58%
5. Ostali troškovi	17.102.230	9.943.312	-7.158.918	-41,86%	12.497.891	2.554.579	25,69%	15.616.330	3.118.439	24,95%	17.383.850	1.767.520	11,32%
6. Vrijednosna usklađenja	151.263	422.672	271.409	179,43%	630.082	207.410	49,07%	6.184.168	5.564.086	881,49%	100.105	-6.084.063	-98,38%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	0	0	0	0	0	0	0	5.542.793	5.542.793	100,00%	100.105	-5.442.688	-98,19%
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	151.263	422.672	271.409	179,43%	630.082	207.410	49,07%	641.375	11.293	1,79%	0	-641.375	-100,00%
7. Rezerviranja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
III. FINANIJSKI PRIHODI	1.199.963	1.500.403	300.440	25,04%	724.717	-775.686	-51,70%	404.311	-320.406	-44,21%	402.022	-2.289	-0,57%
1. Ostali prihodi s osnove kamata	10.963	6.403	-4.560	-41,59%	14.289	7.886	123,16%	28.853	14.564	101,92%	22.155	-6.698	-23,21%
2. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	1.189.000	1.494.000	305.000	25,65%	710.428	-783.572	-52,45%	375.458	-334.970	-47,15%	379.867	4.409	1,17%
IV. FINANIJSKI RASHODI	3.737.000	2.847.896	-889.104	-23,79%	1.922.787	-925.109	-32,48%	1.748.908	-173.879	-9,04%	1.741.842	-7.066	-0,40%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	2.602.000	1.454.000	-1.148.000	-44,12%	1.046.515	-407.485	-38,95%	1.214.838	168.123	16,07%	971.541	-243.097	-20,01%
2. Negativne tečajne razlike i drugi rashodi	1.135.000	1.393.896	258.896	22,81%	876.272	-517.624	-37,14%	534.270	-342.002	-39,03%	656.324	122.054	22,85%
3. Ostali financijski rashodi	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	113.977	113.977	100,00%
V. UKUPNI PRIHODI	186.139.190	203.478.297	17.339.107	9,32%	233.572.272	30.093.975	14,79%	255.858.304	22.286.032	9,54%	249.563.236	-6.295.068	-2,46%
VI. UKUPNI RASHODI	180.566.098	194.217.171	13.651.073	7,56%	218.026.091	23.808.920	12,26%	253.761.194	35.735.103	16,39%	240.944.823	-12.816.371	-5,05%
VII. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	5.573.092	9.261.126	3.688.034	66,18%	15.546.181	6.285.055	67,86%	2.097.110	-13.449.071	-86,51%	8.618.413	6.521.303	310,97%
1. Dobit prije oporezivanja	5.573.092	9.261.126	3.688.034	66,18%	15.546.181	6.285.055	67,86%	2.097.110	-13.449.071	-86,51%	8.618.413	6.521.303	310,97%
VIII. POREZ NA DOBIT	840.529	1.709.342	868.813	103,37%	-1.935.038	-3.644.380	-213,20%	-478.599	1.456.439	-75,27%	-344.267	134.332	-28,07%
IX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	4.732.563	7.551.784	2.819.221	59,57%	17.481.219	9.929.435	131,48%	2.575.709	-14.905.510	-85,27%	8.962.680	6.386.971	247,97%
1. Dobit razdoblja	4.732.563	7.551.784	2.819.221	59,57%	17.481.219	9.929.435	131,48%	2.575.709	-14.905.510	-85,27%	8.962.680	6.386.971	247,97%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI (popunjava poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)													
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	5.932.226	7.551.784	1.619.558	27,30%	17.481.219	9.929.435	131,48%	2.575.709	-14.905.510	-85,27%	8.962.680	6.386.971	247,97%
II. OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA			0			0		-4.277.315	-4.277.315		0	4.277.315	-100,00%
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine			0			0		-4.277.315	-4.277.315			4.277.315	-100,00%
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT RAZDOBLJA			0			0		0	0		0	0	
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK	0	0	0		0	0		-4.277.315	-4.277.315		0	4.277.315	-100,00%
V. SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	5.932.226	7.551.784	1.619.558	27,30%	17.481.219	9.929.435	131,48%	-1.701.606	-19.182.825	-109,73%	8.962.680	10.664.286	-626,72%

(Izvor: rad autora)

Prilog 6. Vertikalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća Spačva d.d. za razdoblje 2016.-2020. godina

	2016	%2016	2017	%2017	2018	%2018	2019	%2019	2020	%2020
I. POSLOVNI PRIHODI	184.939.227	99,36%	201.977.894	99,26%	232.847.555	99,69%	255.453.993	99,84%	249.161.214	99,84%
1. Prihodi od prodaje (izvan grupe)	178.832.229	96,07%	199.556.261	98,07%	229.981.509	98,46%	245.041.259	95,77%	226.276.389	90,87%
2. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	6.106.998	3,28%	2.421.633	1,19%	2.866.046	1,23%	10.412.734	4,07%	22.884.825	9,17%
II. POSLOVNI RASHODI	176.829.098	95,00%	191.369.275	94,05%	216.103.304	92,52%	252.012.286	98,50%	239.202.981	95,85%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-216.616	-0,12%	-5.315.639	-2,61%	-8.572.766	-2,81%	-84.286	-0,03%	-917.780	-0,37%
2. Materijalni troškovi	102.286.849	54,95%	124.027.230	60,95%	137.292.116	58,78%	150.875.152	58,97%	136.034.481	54,51%
a) Troškovi sirovina i materijala	83.638.409	44,93%	108.057.657	53,11%	121.979.179	52,22%	132.168.228	51,66%	120.538.939	48,30%
b) Troškovi prodane robe	4.020.356	2,16%	965.377	0,47%	277.910	0,12%	2.367.466	0,93%	226.047	0,09%
c) Ostali vanjski troškovi	14.628.084	7,86%	15.004.196	7,37%	15.035.027	6,44%	16.339.458	6,39%	15.269.495	6,12%
3. Troškovi osoblja	45.772.590	24,59%	50.844.217	24,99%	55.869.752	23,92%	62.092.999	24,27%	63.465.427	25,43%
a) Neto plaće i nadnice	30.271.048	16,26%	34.638.886	17,02%	37.750.664	16,16%	42.111.319	16,46%	43.229.631	17,32%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	9.382.767	5,04%	9.820.785	4,83%	11.232.135	4,81%	12.655.376	4,95%	12.814.208	5,13%
c) Doprinosi na plaće	6.118.775	3,29%	6.384.546	3,14%	6.886.953	2,95%	7.326.304	2,86%	7.411.588	2,97%
4. Amortizacija	11.732.782	6,30%	11.447.483	5,63%	16.386.229	7,02%	17.327.923	6,77%	23.146.898	9,27%
5. Ostali troškovi	17.102.230	9,19%	9.943.312	4,89%	12.497.891	5,35%	15.616.330	6,10%	17.383.850	6,97%
6. Vrijednosna usklađenja	151.263	0,08%	422.672	0,21%	630.082	0,27%	6.184.168	2,42%	100.105	0,04%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine							5.542.793	2,17%	100.105	0,04%
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	151.263	0,08%	422.672	0,21%	630.082	0,27%	641.375	0,25%		0,00%
7. Rezerviranja	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
III. FINANCIJSKI PRIHODI	1.199.963	0,64%	1.500.403	0,74%	724.717	0,31%	404.311	0,16%	402.022	0,16%
1. Ostali prihodi s osnove kamata	1.199.963	0,64%	1.500.403	0,74%	14.289	0,01%	28.853	0,01%	22.155	0,01%
2. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi		0,00%		0,00%	710.428	0,30%	375.458	0,15%	379.867	0,15%
IV. FINANCIJSKI RASHODI	3.737.000	2,01%	2.847.896	1,40%	1.922.787	0,82%	1.748.908	0,68%	1.741.842	0,70%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	2.602.000	1,40%	1.454.000	0,71%	1.046.515	0,45%	1.214.638	0,47%	971.541	0,39%
2. Tečajne razlike i drugi rashodi	1.135.000	0,61%	1.393.896	0,69%	878.272	0,38%	534.270	0,21%	666.324	0,26%
3. Ostali financijski rashodi		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	113.977	0,05%
V. UKUPNI PRIHODI	186.139.190	100,00%	203.478.297	100,00%	233.572.272	100,00%	255.858.304	100,00%	249.563.236	100,00%
VI. UKUPNI RASHODI	180.566.098	97,01%	194.217.171	95,45%	218.026.091	93,34%	253.761.194	99,18%	240.944.823	96,55%
VII. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	5.573.092	2,99%	9.261.126	4,55%	15.546.181	6,66%	2.097.110	0,82%	8.618.413	3,45%
1. Dobit prije oporezivanja	5.573.092	2,99%	9.261.126	4,55%	15.546.181	6,66%	2.097.110	0,82%	8.618.413	3,45%
VIII. POREZ NA DOBIT	840.529	0,45%	1.709.342	0,84%	-1.935.038	-0,83%	-478.599	-0,19%	-344.267	-0,14%
IX. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	4.732.563	2,54%	7.551.784	3,71%	17.481.219	7,48%	2.575.709	1,01%	8.962.680	3,59%
1. Dobit razdoblja	4.732.563	2,54%	7.551.784	3,71%	17.481.219	7,48%	2.575.709	1,01%	8.962.680	3,59%
IZVJEŠTAJ O OSTALOJ SVEOBUHVATNOJ DOBITI (popunjavanje poduzetnik obveznik primjene MSFI-a)										
I. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	5.932.226	3,19%	7.551.784	3,71%	17.481.219	7,48%	2.575.709	1,01%	8.962.680	3,59%
II. OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA		0,00%		0,00%		0,00%	-4.277.315	-1,67%	0	0,00%
2. Promjene revalorizacijskih rezervi dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		0,00%		0,00%		0,00%	-4.277.315	-1,67%		0,00%
III. POREZ NA OSTALU SVEOBUHVATNU DOBIT RAZDOBLJA		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%
IV. NETO OSTALA SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	-4.277.315	-1,67%	0	0,00%
V. SVEOBUHVATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	5.932.226	3,19%	7.551.784	3,71%	17.481.219	7,48%	-1.701.606	-0,67%	8.962.680	3,59%

(Izvor: rad autora)